

DRAUGAS

PERIODICALS
July 18, 2003
Vol. XCIV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, LIEPOS - JULY 18, 2003

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-17-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 138
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

53-ųjų žaidynių plaukimo laimėtojai; „Lituanica“ II vietoje. 2 psl.

Kad nepaskęstų raudono rašalo ežere; Lietuvos žemės ūkio skauduliai; Latvijos-Lietuvos prekybos „karas“. 3 psl.

„Bičiulystė“. 4 psl.

„Draugo lietuviukai“. 5 psl.

Šiluvos prisikėlimas; knyga knygai nelygi; graži mūsų Lietuva. 6 psl.

A+A kun. dr. Steponas Matulis, MIC. 7 psl.

Mažlietuvų veikla; „Draugo“ vasaros šventės ruošs. 8 psl.

Sportas

* Lietuvos čempionai Kauno „FBK Kaunas“ futbolininkai Europos valstybių futbolo klubų čempionų lygos atrankos varžybų pirmajame rate trečiadienį išvykoje 1:0 nugalėjo Torshauno HB (Farerų salos) komandą. Atsakomosios rungtynės bus žaidžiamos rugpjūčio 23 dieną Kaune. Jei kauniečiai įveiktų pirmąjį ratą, tai antrajame jiems tektų žaisti su UEFA taurės varžybų finalininke ir Škotijos vicečempione Glazgo „Celtic“ komanda.

* Europos jaunių laisvųjų imtynių čempionate Makedonijoje geriausiai iš Lietuvos atstovų pasirodė klaipe dietis Mindaugas Rumbutis. Jis svorio kategorijoje iki 85 kg užėmė 5-tąją vietą. Kiti du Lietuvos imtynininkai — Valdas Visagorskis (iki 54 kg) liko 10-tas, o Edgaras Voitechovskis (iki 63 kg) — 14-tas. Pirmenybėse dalyvavo 30 valstybių sportininkai.

Naujausios žinios

* Rusija vilkina raketų kuro pervežimo per Lietuvą problemas sprendimą.

* Trijų teismų pirmininkai gali būti apkaltinti tarnybiniu piktnaudžiavimu.

* Premjeras svarstys galimybę padėti per sprogimą Ukmergėje nukentėjusiems darbininkams.

* Lietuvos gyventojai kazino ir lošimo salonuose jau paliko beveik 20 mln. litų.

* Šiemet „Mažeikių nafta“ uždribs 1.65 mln. dolerių pelno, speja Vilniaus bankas.

* Rusijos „Konversbank“ prašo Lietuvos banko leidimo įsigyti naują „Snoro“ akcijų emisiją.

* Susikompromitavęs Nacionalinės mokesčių agentūros vadovas nenori trauktis iš posto.

* Kita savaitė Seimo pirmininkas su oficialiu vizitu lankysis Ispanijoje.

Pasaulyje minimas Dariaus ir Girėno skrydis

Iš Čikagos pakilę Kauno lakūnai perskrido Atlantą

Vilnius, liepos 17 d. (BNS) — Legendinio „Lituanicos“ skrydžio garbei įveikę Atlantą, Kauno aeroklubo lakūnai Viktoras Ramonas ir Gintautas Staniulis penktadienį planuoja pasiekti Norvegiją.

Kelionę atgal į namus pradėję pirmadienį, ketvirtadienio naktį lakūnai nusileido Islandijoje. Pakilę iš pakilimo vietos — Čikagos — lietuviai buvo sustoję atsikvėpti Kanadoje ir Grenlandijoje.

Kauno aeroklubo direktorius Algimantas Zentelis sakė, jog penktadienį lakūnai planuoja atskristi į Norvegiją. A. Zentelio nuomone, jei Norvegijoje nekils nesklandumų, bus palankios oro sąlygos, šeštadienį 49 metų V. Ramonas ir 47-erių G. Staniulis turėtų atskristi į Kauną rengiamą aviacijos šventę.

Skrydį per Atlanto vandenyną į JAV ir atgal kauniečiai lakūnai skyrė prieš 70 metų tragiškai pasibaigusiam legendiniam „Lituanica“ skrydžiui.

V. Ramono ir G. Staniulio valdomas JAV pagamintas dvimotoris lėktuvas „Piper Twin Comanche“ yra gerokai modernesnis už vienmotorį „Litua-

1933 metų liepos 15-oji. Dariaus ir Girėno „Lituanica“ skrenda virš New York'o dangoraižių.

nica“, tačiau jame, kaip ir „Lituanica“, nėra tolumojo ryšio priemonių, nuo apledėjimo apsaugancios sistemos.

S. Darius ir S. Girėnas 1933 metų liepos 15 dieną pakilo iš New York'o nedideliu vienmotoriu lėktuvu „Bellanca“, pavadini-

ne „Lituanica“, kad be nutūpimo perskristų Atlanto vandenyną ir pasiektų Kauną.

Sekmingai įveikę Atlanto vandenyną ir didžiąją Europos dalį, dėl iki šiol neišaiškintų priežasčių jie žuvo liepos 17 dieną tuometinės Vokietijos terito-

rijoje. Soldino miške (dabar Lenkijoje), belikus vos keliems šimtams kilometrų iki kelionės tikslo.

Per 37 valandas 11 minučių įveiktas 6,411 kilometrų atstumas buvo antrasis to meto pasaulinis aviacijos pasiekimas.

Lenkijoje pagerbtas lietuvių Dariaus ir Girėno atminimas

Varšuva, liepos 17 d. (BNS) — Lietuvos ambasada Lenkijoje drauge su Lenkijos aeroklubo ketvirtadienio vakare surengė konferenciją, skirtą lietuvių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno legendinio skrydžio per Atlantą 70-mečiui paminėti.

I renginį buvo pakviesti Lenkijos politikai, mokslininkai, aviatoriai, visuomenės veikėjai.

Pasvalio politikas puslėčiui supirko dalį miesto

Vilnius, liepos 17 d. (BNS) — Buvęs Pasvalio rajono tarybos narys, socialliberalas Vytautas Lalas sugebėjo ketvirtį milijono litų kainuojantį turtą įsigyti už 13,000 litų, teigia dienraštis „Respublika“.

Pasak dienraščio, Pasvalio rajono meras Gintautas Geguzinskas ir dar 10 tarybos narių kreipėsi į Generalinę prokuratūrą, prašydami atlikti tyrimą dėl kooperatyvinės bendrovės

Konferencijoje kalbėjo Lenkijos Gynybos ministerijos, Lietuvos ir Lenkijos karinių oro pajėgų, Lenkijos aeroklubo atstovai.

Konferencijos dalyviams bus parodytas Roberto Verbos ir Laimos Pangonytės dokumentinis filmas „Lituanikos sparnai“. Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejus parengė specialią foto-parodą, pasakojančią apie narsų lietuvių lakūnų gyvenimą.

Nukelta į 7 psl.

Lietuvos grožio konkursas „Mis nelaisvė“ įkvėpė Hollywood'ą

Vilnius, liepos 16 d. (BNS) — Per Lietuvos komercinį televizijos kanalą LNK parodytas Panevėžio moterų kalėjime įvykęs grožio konkursas „Mis nelaisvė“ įkvėpė Hollywood'o režisierius kurti vaidybinį filmą apie „grožio varžybas“ kalėjime.

Komediją, kurią ketina kurti kino verslovė „Universal Studios“, režisuotų Barry Mendel, kuris buvo dideli pasisekimą turėjusio filmo su aktoriumi Bruce Willis „Sixth Sense“ režisierius, pranešė pramogų verslo naujienų svetainė „Variety.com“.

Filmo idėja kilo filmo „X Fyles“ žvaigždės David Duchovny žmonai aktorei Tea Leonni, kuri pati ketina vaidinti vieną iš grožio konkurse dalyvaujančių kalinių.

Filmą ketinama sukurti ypatingai saugomame kalėjime Texas valstijoje. Scenarijų jam ketina rašyti Cynthia Mort.

Lietuvos prezidentas prašo JAV Kongreso paramos „Laisvosios Europos radijui“

Vilnius, liepos 17 d. (BNS) — Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas paprašė Jungtinių Valstijų Kongreso užtarimo pratešiant „Laisvosios Europos radijo“ transliacijas lietuvių kalba.

Laiške Atstovų rūmų pirmininkui Dennis Hastert Lietuvos vadovas pažymėjo, kad „Laisvosios Europos radijas“ suvaidino svarbų vaidmenį tiek „šaltojo karo“ metais, tiek atkūrus Lietuvos nepriklausomybę.

Šiuo metu JAV Kongrese yra svarstomas „Laisvosios Eu-

ropos radijo“ lietuviškos ir kai kurių kitų Rytų ir Vidurio Europos tautų redakcijų tolesnis finansavimas.

R. Paksas išreiškė ištikinimą, jog Laisvosios Europos radijo transliacijos Baltijos valstybėms turėtų būti tęsiamos. „Demokratiniai procesai Lietuvoje yra negrįžtami, bet šio radijo lietuviškos redakcijos laidos ir toliau padeda Lietuvos žmoniems gauti objektyvią informaciją, sekti įvykius Europoje ir placiame pasaulyje, geriau suprasti dabarties iššūkius“, rašoma laiške.

Nukelta į 7 psl.

Parlamentaras įtaria saugumą nutraukus telefono ryšį jo bute

Vilnius, liepos 17 d. (BNS) — Seimo narys krikščionis demokratas Petras Gražulis įkurdin savo bute Seimo viešbutyje tarnybinių stotį transliuoti ir internetą čėčėnų informacinę svetainę „Kavkaz-Centr“, tačiau transliacija nepavyko, trečiadienį popiet netikėtai dingus telefono ryšiui.

Ketvirtadienį Seimo nario iškviesti technikai nustatė, jog telefono kabelis buvo nukirstas Seimo viešbutyje dviem aukštais žemiau. Parlamento bu-

tas yra penktame aukšte.

„Aš įtariu tuos pačius asmenis, kurie konfiskavo tarnybinių stotį iš „Elnetos“. Tai yra Lietuvos saugumiečių darbas Rusijos užsakymu“, sakė P. Gražulis.

„Tai absoliuti nesąmonė“, komentuoja šiuos įtarimus, sakė savo pavardės nenorėjęs skelbti Valstybės saugumo departamento (VSD) atstovas.

Birželio 20 d. VSD pareigūnai konfiskavo iš bendrovės „Elneta“ Nukelta į 7 psl.

Sostinėje baigėsi valdžios „dalybos“

Vilniaus miesto savivaldybės taryba trečiadienį iš esmės baigė formuoti politines ir vykdomosios valdžios komandą. Trečiasis vicemero postas atiteko 62 metų socialdemokratui Gediminui Paviržiui, o savivaldybės administracijos direktoriumi išrinktas 40-metis Valdas Klimantavičius, iki šiol dirbęs savivaldybės Viešųjų pirkimų tarnybos vedėju. Slapto balsavimo metu G. Paviržio kandidatūra paremė rekordiška didelis skaičius — 41 iš 46 balsavime dalyvavusių miesto Tarybos narių.

Nuotr.: Vilniaus meras Artūras Zuokas (dešinėje) pasveikino buvusį savo konkurentą sostinės mero rinkimuose, vicemerą Gediminą Paviržį. Tomo Baurio (ELTA) nuotr.

prezidento George W. Bush ir Didžiosios Britanijos premjero Tony Blair „melagystėmis“, kuriomis buvo siekiama pateisinti sąjungininkų karo veiksmus Irake, ir smerke okupantams pataikaujančius irakiečius.

BALTARUSIJA

Minskas. Izraelis nuo liepos 18 dienos uždaro konsulatą Minske, o nuo rugpjūčio 31 dienos — ambasada Baltarusijoje, pranešė Izraelio reikalų laikinasis patikėtinis Igal Tanur. Izraelis pasakė ketinąs uždaryti ambasadą Baltarusijoje „del lešų taupymo“ pernai liepa po dar vieno vandalizmo akto žydų kapinėse. Del dažnų Baltarusijoje žydų paminklų ir kapinių išniekinimų žydų organizacijos emė kalbėti apie valstybinį antisemitizmą valstybėje. Tačiau tada Tel Avivas atsakė šio sprendimo po derybų su Minsku, pažadėjęs sugrįžti prie šio klausimo po metų. Baltarusijos URM teigia negavusi iš Izraelio oficialaus pranešimo apie ambasados uždarymą.

JUNGTTINIAI ARABŲ EMYRATAI

Dubai. Arabų palydovinis kanalas „Al-Arabiya“ ketvirtadienį perdavė garso ir vaizdo, kurį, pasak televizijos, girdimas nuverstos Irako diktatoriaus Saddam Hussein balsas Garso ir vaizdo diktatoriaus Hussein reiške pasipiktinimą JAV

EUROPA

Londonas. Europos Komisija (EK) pradedo tirti galimus sukčiavimo atvejus šioje Europos Sąjungos (ES) vykdomojoje

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV

Vašingtonas. JAV pajėgų Irake laukia klasikinės partizaninės karas, vadovaujamas Saddam Hussein ištikimų kovotojų, todėl amerikiečiams reikia pritaikyti savo taktiką šiam vis labiau organizuotam pasipriešinimui nuslopinti, trečiadienį sakė JAV centrinės vadovybės viršininkas John Abizaid. Šie komentarai prieštariau gynybos sekretoriaus Donald Rumsfeld birželio 30 d. teiginiams, kad nėra „nieko, kas būtų panašu į partizaninį karą ar organizuotą pasipriešinimą“. J. Abizaid taip pat sakė, kad JAV kariai turėtų būti pasirengę metų tarnybai Irake, kaip buvo Vietnamo karo metu.

Vašingtonas. Pavargę nuo pavojingos tarnybos Irake su taikdaryių vėliava, keli JAV kariai trečiadienį per televiziją

pasiskundė, kad prarado tikėjimą kariuomene. Po kelių neištesėtų pažadų, jog netrukus galės sugrįžti namo, keli III pestininkų diviziono kareiviai pasakojė apie kritusią karių kovinę dvasią ir savo nusivylimą JAV gynybos ministru Donald Rumsfeld „Jeigu Donald Rumsfeld būtų čia, aš papraščiau, kad jis atsisitadytų“, sakė vienas susierizinęs kareivis interviu televizijos ABC laidai „Good Morning America“. I žurnalisto klausimu, ką norėtų perduoti Pentagono vadovui, vienas kareivių atsakė: „Aš paklausčiau, kodėl mes iki šiol čia. Aš visiškai nesuprantu, ką mes darome Irake“.

New York. Pentagonas gali padidinti karinį kontingentą Irake — ateinantį pavasarį ten gausi dar 10,000 Valstybės gvardijos kareivių, ketvirtadienį pranešė JAV laikraštis „The

Wall Street Journal“. Šiuo metu Afganistane, Irake, Pietų Korėjoje ir Balkanuose yra 21 iš 23 aktyviai tarnaujančių JAV kariuomenės brigadų.

Santa Monica, Kalifornija. 8 žmonės žuvo ir dešimtys buvo sužeisti, kai trečiadienį 86 metų vyro vairuojamas automobilis didžiuoju greičiu pralekė per Los Angeles priemiesčio Santa Monica gatvės turgų. Tarp žuvusiųjų yra 3 metų mergaitė, 15 sužeistųjų bukle kritiška, 20-30 žmonių sužeidimai vidutinio sunkumo ar lengvi. Policija vairuotoją apklausė ir paleido. Senyvas vyras, kuris vaikšto pasiramčiuodamas lazdele, pareigūnams paaiškino manes, kad spaudžia stabdį, nors iš tikrųjų spaudė važiavimo pedalą.

Miami, Florida. JAV pakrančių apsaugos patruliai sulaukė iš Kubos atplaukusį laivą su 15-ka jame buvusių žmonių. Kubos teigimu, šis laivas buvo pagrobtas. Paprastai JAV teritoriniuose vandenyse sulaukyti pabėgėlių iš Kubos gražinami į

SPORTO

APŽVALGA

2003 m. Šiaurės Amerikos lietuvių plaukimo pirmenybių, įvykusių gegužės 10 d., Cleveland, OH, moterų 100 jardų laisvu stiliumi plaukimo laimėtojos (iš kairės): Emilija Mekešaitė („Žaibas“) – 2 vieta; Krista Norkute (Čikaga) – 1 vieta (pirmenybių rekordas: 55.70 sek.); Ann Skerkoski („Žaibas“) – 3 vieta.

VĖL RUOŠIAMAS ŽYGIS DVIRAČIAIS

Prieš penkerius metus Seattle, WA, prasidėjo didysis tūkstantmečio taikos žygis dviračiais aplink pasaulį. Pusantrų metų bičiulystė, sujungusi lietuvių, lenkų, vokiečių, turkų, meksikiečių, italų, perujiečių, japonų ir kitų tautų atstovus, buvo ištermės, pasiaukojimo, pažinimo pamoka ne tik šio žygio, kurį organizavo ir kuriam vadovavo lietuviai, dalyviams, bet visiems, sutikusiems dviratininkus kelyje, juos globojusiems Amerikoje, Europoje, Azijoje. Su meile ir pagarba taikos žygeiviai prisimena Anapolin išėjusius – poetą Bernardą Brazdžionį ir rašyt. Algirdą Gustaitį, veiklias Seattle visuomenininkes – Eglę Linkaitę-Vais, Patriciją Radinį, Ugnę Karvelis. Supratimas, pritarimas, pagarba ir parama žygio idėjoms vienijo visus. Del to šis žygis galėjo įvykti, ir tebesitęsia.

Praėjus penkeriems metams nuo žygio pradžios, žygio draugai vėl ketina susitikti Varšuvoje. Graži svajonė sujungti Europą dviračiais „BalticCycle – 2003“, gražiausiais Lenkijos nacionalinių parkų takais, padavimais ir dainomis apipintomis Džukijos giriomis, nusidriekęs pro piliakalnių, senąsias dvarie-

tes bei ežerų pakrantes. Žygio iniciatoriai – GMPR (DTTZ) vadovas Sigitas Kučas bei Taikos žygio dalyvis lenkas Valdemaras Grabka. Jų parengtu maršrutu riedės apie 100 dviratininkų iš įvairių kraštų, o svarbiausia, kad susitikti pasaulį apkeliaujant draugai: italė Karlote, vokiečių Oliveris, turkas Achmedas, meksikietis, dabar gyvenantis Japonijoje, Manuelis ir lietuvis Goda Čiplies.

Vakaronės prie laužų, neblėstantys Taikos žygio išpuoliai, pažintis su gražiausiomis Lietuvos vietovėmis ir Druskininkų sanatorijoje „Eglė“ atidaryta keliaujanti foto paroda „Taika prasideda mūsų“ Ši paroda paruošta lietuvių žygeivių 2000 m. kovo 11-osios pažymėjimui, drauge su jais pačiais, jau pabuvojo 25 Lietuvos vietovėse. Visa tai sumanyta ir vykdoma Lietuvos dviratininkų bendrijos, GMPR Lietuvos fondo, Lietuvos keliautojų sąjungos aktyvistų.

Daugiau ir išsamesnių žinių apie renginį galite pasiskaityti interneto puslapyje: www.dviratis.lt arba www.bicycle.lt

Danutė Tomkevičienė
GMPR Lietuvos fondo sekr.

„LITUANICA“ ANTROJE VIETOJE

„Litanicos“ futbolo komanda, visą laiką pirmavusi „Metropolitan“ lygos „major“ diviziono komandų tarpe, tik pačioje jų pabaigoje buvo nustumta į antrąją poziciją.

Liepos 13 d. vykusiam „Eagles“ ir „Lightning“ komandų susitikime pirmieji iškovojo 2-0 pergalę ir laimėjo čempionų titulą. Prieš tai, liepos 3 d. vakare, „Schwabens Center“ aikštynė prieš šviesų lietuvių žaidė prieš „Schwabens“ vienuolikę ir gavo pylos 8-1. „Eagles“ toje pačioje aikštynėje prapylė prieš „Vikings“ 2-3 ir buvo atsilikusi nuo „Litanicos“ dviem taškais 34-32. Tačiau jų pergalė prieš „Lightning“ lenkams davė vieno taško (35-34) persvarą.

Kaip žinome, rudens raitė „Litanica“ buvo aplenkusi

„Eagles“ net 6 taškais. Tačiau pavasario sezono lietuvių palūžo ir kelias rungtynes sužaidė labai prastai. Tas jiems kainavo čempionų titulą.

E.Š.

„Litanicos“ futbolininkų (šviesia uniforma) ataka, žaidžiant prieš „Socksers“ vienuolikę prie Pasaulio lietuvių centro esančioje aikštynė.

Rytinio JAV pakraščio, Connecticut valstijos, lietuvių krepšinio komanda „Audra“.

53-IOSIOS ŽAIDYNĖS: PLAUKIMAS

2003 m. Šiaurės Amerikos lietuvių plaukimo pirmenybės, kaip 53-ųjų ŠALFAS žaidynių dalis, įvyko š.m. gegužės 10 d., John Carroll universiteto uždareme 25 jardų baseine, University Heights, OH. Varžybas vykdė Cleveland LSK „Žaibo“ plaukimo sekcija, vadovaujama Pilypo Taraškos. Varžybos sumaniai sekretoriavo Sharon Taraškienė su savo štabu. Varžybos praėjo sklandžiai ir be prieštaištų.

Pirmenybėse dalyvavo 24 plaukikai: 11 vyrų/berniukų ir 13 moterų/mergaičių. Tai gal ir mažokas skaičius, tačiau didesnis, negu tikėtasi. 19 dalyvių buvo iš Cleveland apylinkių ir 5 iš Čikagos. Į vyrų (ir moterų) atvirą klasę buvo įtraukti ir senjorų (25 metų ir vyresnių) bei 15-16 metų klases.

Vyrų pasekmės buvo silpnokos, tačiau moterų buvo geros. Tai paliudija 5 nauji pirmenybių rekordai moterų klasėse.

Krista Norkute, 18 m., iš Čikagos, pagerino 3 rekordus: 50 jardų laisvu stiliumi – 25.59 sek., 100 j laisvu stiliumi – 55.70 sek. ir 100 j peteliške – 1:00.68 min. Ji taip pat laimėjo 100 j krūtine – 1:14.37 min.

Emilija Mekešaitė, 15 m., iš Cleveland, pagerino moterų ir 15-16 m. mergaičių rekordus 200 j laisvu stiliumi praplaukusi per 2:08.16 min. Ji taip pat laimėjo 100 j nugara – 1:09.29 min. ir buvo antra 100 j laisvu stiliumi – 59.65 sek., ir 100 j peteliške – 1:08.11 min.

Kitos moterų pasekmės: Ann Skerkoski, 19 m., (Cleveland) laimėjo 200 j kompleksiniai – 2:27.90 min., buvo antra 200 j laisvu stiliumi – 2:09.88 min., ir trečia

100 j laisvu stiliumi – 59.89 sek.

Veronika Taraškaitė, 24 m. (Cleveland) užėmė antrą vietą 50 j laisvu stiliumi – 26.65 sek., 100 j nugara – 1:13.72 min., ir 200 j kompleksiniai – 2:35.03 min., taip pat trečią vietą 200 j laisvu stiliumi – 2:10.75 min.

Laura Skerkoski, 19 m., Cleveland, būvo antra 100 j krūtine – 1:28.76 min., ir trečia 50 j laisvu stiliumi – 29.25 sek., bei 100 j peteliške – 1:19.97 min.

Vienintelė dalyvė moterų senjorių klasėje buvo kleve landietė Barbara Taraškienė, 63 m., kuri plaukė 50 j laisvu stiliumi – 56.37 sek. ir 100 j krūtine – 2:52.13 min.

Vyrų atvirą klasę dalyvavo 7 plaukikai, iš kurių 5 – senjorai. Pilypas Taraška, 23 m. (Cleveland) laimėjo 4 pirmas vietas vyrų atvirą klasę: 50 j laisvu stiliumi – 24.90 sek., 200 j laisvu stiliumi – 2:12.00 min., 100 j nugara – 1:12.20 min. ir 100 j peteliške – 1:06.56 min.

Aurimas Matulevičius, 26 m. (Čikaga) laimėjo 2 pirmas vietas vyrų atvirą klasę: 100 j laisvu stiliumi – 1:10.52 min. ir 100 j krūtine – 1:21.69 min.

Kiti vyrų senjorų laimėtojai: Petras Taraška, 34 m. (Cleveland) 50 j laisvu stiliumi – 27.50 sek. ir Antanas Taraška, 35 m. (Cleveland) 100 j nugara – 1:24.46 min.

Įvairaus amžiaus jaunučių klasėse dalyvavo 7 mergaitės ir 4 berniukai. Geriausiai pasirodė mergaičių 11-12 m. klasė, kur dalyvavo 4 plaukikės: Diana Norkutė, 11 m. iš Čikagos laimėjo 50 j laisvu stiliumi – 29.02 sek., 50 j nugara – 39.34 sek. ir 50 j peteliške – 33.63 sek.; Julija Totoraitytė, 11 m. (Cleveland)

laimėjo 200 j kompleksiniai – 3:47.25 min., buvo antra 50 j nugara – 49.20 sek. ir trečia 50 j laisvu stiliumi – 39.20 sek.; Adrija Taraškaitė, 11 m. (Cleveland) užėmė antras vietas 50 j laisvu stiliumi – 31.40 sek. ir 50 j peteliške – 36.82 sek.

Kitų jaunučių klasių laimėtojai (visi iš Cleveland): Berniukų 11-12 m.: Miles Iverson, 11 m., 50 j laisvu stiliumi – 40.54 sek., 50 j nugara – 49.32 sek. ir 50 j krūtine – 58.95 sek.

Mergaičių 9-10 m.: Kaja Kijauskaitė, 9 m., 50 j laisvu stiliumi – 50.79 sek. ir 50 j nugara – 50.90 sek.

Berniukų 9-10 m.: Soren Iverson, 9 m., 50 j laisvu stiliumi – 52.81 sek., 50 j nugara – 1:38.73 min. ir 50 j

Š.m. birželio mėnesį Vilniaus miesto riedutininkų klubas „Ketvirtadienio nakties karštis“ ir sporto klubas „Vilimeksas“ suorganizavo riedutininkų maratoną „Vilnius-Kaunas-Vilnius 2003“. Dalyvavo apie 20 riedutininkų, įveikusių 200 km nuotolį.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavarės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metams	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	\$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė – Danutė Bindokienė
Administratorius – Valentinas Krumpis
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

krūtine – 1:18.92 min.

Berniukų 7-8 m.: Nicholas Taraška, 8 m., 25 j laisvu stiliumi – 22.76 sek., 25 j nugara – 31.52 sek., 25 j krūtine – 50.75 sek. ir 25 j peteliške – 30.00 sek.

Mergaičių 6 m. ir jaunesnių: Viktorija Taraškaitė, 6 m., 25 j laisvu stiliumi – 23.32 sek., 25 j nugara – 30.92 sek., 25 j krūtine – 46.00 sek. ir 25 j peteliške – 37.51 sek.

Berniukų 6 m. ir jaunesnių: Kovas Kijauskas, 6 m., 25 j laisvu stiliumi – 42.37 sek. ir 25 j nugara – 34.75 sek.

Būsimo plaukimo varžybos numatomos 2003 m. baltiečių pirmenybės – spalio 25 d. Toronte, Kanadoje, 25 metrų baseine. Lietuvių metrinės 2003 m. pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. ŠALFAS info

Platinkite „DRAUGA“
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Susitarimu kalbėti angliai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260. Jei reikalinga pagalba po darbo valandų, skambinti „pager“ numeriu 708-644-0074.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6818 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ANTANO LAUKAIČIO
KNYGA

Lietuvoje prieš 20 dienų pasirodė Australijoje gyvenančio sporto ir spaudos darbuotojo Antano Laukaičio knyga „Gyvenimo sukuriuose“. Ją sudarė sporto žurnaliste, „Sporto“ laikraščio viena redaktorių, Marytė Marcinkienė. Knygos pradžioje išspausdintas buvusio Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus žodis. Knyga iliustruota daugybe nuotraukų iš šio vyro veiklos. Beje, pats Laukaitis gegužės pabaigoje atvyko iš Australijos į Lietuvą ir čia praleis vasarą.

Laukaitis yra Australijos lietuvių spaudos žurnalistas, ilgametis Australijos lietuvių sporto sąjungos pirmininkas, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto atae Sidnėjaus olimpinėse žaidynėse. Jis ilgą laiką yra bendradarbiavęs ir „Draugo“ sporto skyriuje.

E.Š.

RUOŠIA LAUKO TENISO VARŽYBAS

San Diego, CA, veikiantis lietuvių teniso klubas „Aras“, drauge su Šarunu Marčiulioniu, rengia kvietines lauko teniso varžybas š.m. rugsėjo 26-27 d. „Barnes Tennis Center“, San Diego Mission Bay, 4490 West Point Loma Blvd., San Diego Ca 92107; tel. 619-221-9000; tinklapis: www.tennissandiego.com

Numatomos vyrų, moterų, įvairaus amžiaus pavienių bei dvejetų varžybos. Pradėmės mokestis 50 dol. asmeniui, padengiantis ir susipažinimo vakaronę. Čekius rašyti „Aras Tennis Club“ vardu. Išankstinė registracija iki rugsėjo 1 d., pasiunčiant registracijos lapą ir pradinį mokestį šiuo adresu: Aras Tennis Club, 990 Highland Drive, Suite 212D, Solana Beach, CA 92075 (USA).

Varžybų vakarienių-pokylis įvyks rugsėjo 27 d., šeštadienį, „Hyatt Islandia“ viešbutyje.

Daugiau informacijų teikia: Algis Bačanskas tel. 760-723-1076; e-paštas abacanskas@aol.com

Algis Sekas, tel. 714-968-8124; e-paštas isekas@octanet.net
Šarunas Landys, tel. 858-259-0320; e-paštas sarunas@metaflex.com

Bičiulystė

Parėgia Ligija Tautkuvienė,
talkingant sūnui Adamui

Rašykite mums „Draugo“ adresu su nuoroda „Bičiulystė“
arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
Nr. 92 el. paštas: biciulyste@aol.com

SPARNUOTIEJI LIETUVIAI

Prieš šimtą metų du broliai Orville ir Wilbur Wright iš North Carolina valstijos nuo „Kitty Hawk“ pirmą kartą pasaulio istorijoje atliko istorinį skrydį — pakilo ir nuskrido. Nuo 1903 metų pasaulis skaičiuoja naują skraidymo aparatų erą. Lektuvai kilo ir dužo, bet žmogus, kartą pasijutęs paukščiu, nenurimo — skraidymo aparatai tobulėjo, galimybės didėjo. Žmogaus svajonė pakilti virš debesų pildėsi.

1933 metais, po trisdešimties metų nuo pirmojo skrydžio, du jauni lietuviai vyrai, Steponas Darius ir Stasys Girėnas, liepos 15 dieną išskrido iš New York oro uosto su šešiasiačiu „Bellanca CH-300 Pacemaker“ modelio lektuvu, kuriam vardą, suprantamą tiek amerikiečiui, tiek lietuviui, pasiūlė „Žinių“ redaktorius A. Vaivada, — „Lituanica“. Bičiuliškai nusiteikę, aukotojai, skrydžio palaikytojai suaukėjo 8,456 dolerius. Lektuvo modernizavimas ir instrumentarijus kainavo 8,143 dolerius. Kitos išlaidos sudarė 202 dolerius. Pagal tuometines kainas, 1933 metų „Lituanica“ kainavo mažiau nei 25 tūkstančius dolerių.

London, Amsterdam, Svinemund ir Karaliaučius — miestai virš kurių turėjo praskristi „Lituanica“, iš viso 7,186 km. Lakūnai turėjo pasiimti 779 galonus degalų ir 32 galonus alyvos. Visas instrumentarijus, laikai ir maistas svėrė 35,3 kg. Tušti degalų bareliai svėrė 50 kg. Abu lakūnai — 167,9 kg. Tuščia „Lituanica“ svėrė 1,209 kg, o pakrauta ir parengta skrydžiui — 3,764,8 kg. Degalų lakūnai turėjo 44 val. ir 30 min. Buvo paskaičiuota ne tik tiems 7,186 km, bet dar papildomiems ir nenumatytiems atvejams — 800 km, jei dėl smarkaus vėjo ar audros reikėtų keisti maršrutą.

Lektuvą pakilo 1933 liepos mėn. 15 d., 6:34 v.v., iš New York oro uosto vasaros laiku. Ne tik Lietuva, bet ir visos pasaulis sekė narsiąjų lakūnų žygį. Po 8 val. 46 min. skridimo lakūnai pasiekė Newfoundland žemę ir maždaug pačiame salos viduryje numetė raudoną maišą su žinute, kad „1933 liepos 15 d., 17 val. 10 min., GMT lektuvai „Lituanica“ Nr. 688E skrydį tęsia sėkmingai. Lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas jaučiasi gerai, siunčia pačius geriausias linkežytes ir prašo, radusį šį maišą, pasiųsti žinutę į New York „Associated News“ agentūrą“.

Pats sunkiausias tarpsnis perkrauti „Lituanica“ (2,129,8 km) buvo visiškai įvykdytas. Iš Newfoundland Darius ir Girėnas perskrido skersai Atlantą tiesiai Kauno pusėn. Šita ilgesnė jų skrydžio kelio dalis dėl audrų ar apledėjimų buvo numatyta kaip pavojingiausia atkarpa. Europoje „Lituanica“ buvo matoma ar girdima liepos 16 d., apie 11 v.v., netoli Stargard, Lenkija. Antrą kartą „Lituanica“ buvo užfiksuota liepos 16 d., apie 0:15 ar 0:20 val. nakties, virš Berlyno kalgimo stovyklos,

virš kurios praskrido, apsukto ratą, apšvietė prožektoriumi ir nuskrido.

Trečią kartą lektuvą pastebėtas ties Kuohdam netoli Soldino, kuris nutoles nuo Berlinchen per 33 km ir nuo Berlyno 120 km. Lakūnai neturėjo radijo ryšio — jo buvo atsisakyta dėl perkrauto lektuvo.

Likus tiek nedaug iki skrydžio pabaigos, netikėtai viskas nutrūko — „Lituanica“ užgavo pušų viršūnes ir sudužo. Tai buvo liepos 17 dieną, tik trys su puse valandos ir 650 km kelio nuo Kauno. Du Lietuvos sūnus zuvo svetimoje žemėje, nepasiekę tėvynės, kurioje jie veržėsi visa širdimi. Sudužusi į dalis, važiuoklę ir sparnai kybojo ant pušų šakų, o patikimas motoras, nukirtęs keletą pušų, paliko uodegoje. Milžiniškame propelerio stikloje įstrigę medžio gabalai. Krisdamas žemyn, lektuvą nosimi smigo į miško smelį. Visai čia pat, visai netoli buvo miško pakraštys, kur lektuvą galejo sėkmingai nusileisti. „Lituanica“ laikrodžiai ir kiti du laikrodžiai rodė laiką — 0:36 v. nakties. Aplink lektuvą metėsi oro paštui skirti laišukai, kurie buvo pažymėti specialiu žymekliu, įvairūs asmeniniai lakūnų daiktai. Lakūnai nuskrido 6,411 km ir išbuvo ore 37 val. ir 11 minučių.

Oreivių sutikimui Kauno oro uoste žmonės pradėjo rinktis apie 2 ar 3 ryto. Susirinko, maždaug 25,000 žmonių. Liepos 17 d. 5 v.v. visa Lietuva žinojo liūdną žinią: „Mūsų transatlantiniai pilotai S. Darius ir S. Girėnas sudužo ir žuvo dėl blogų oro sąlygų“.

Per 70,000 iš visos Lietuvos suvažiavusių žmonių dalyvavo lakūnų laidotuvių. Ilgiausia laidotuvių procesija tęsėsi per visą Laisvės alėją iki miesto kapinių. Balzamuoti lakūnų kūnai buvo palaidoti specialiaje mauzoliejuje. Steponas Darius ir Stasys Girėnas po mirties apdovanoti Vycio kryžiaus ordinu. Šaulių žvaigždė, skautų Padėkos ženklai.

II pasaulinio karo metu, kad vokiečiai neišniekintų lakūnų kūnų, jie buvo paslėpti (įmūryti į sieną) dabartiniajame Kauno Medicinos universitete, kur, deja, didelis potvynis smarkiai juos apgadino. Sovietų okupacijos metais Kauno miesto kapinėse, kur buvo ne tik lakūnų mauzoliejus, bet ir paminklas Nežinomajam kariui, Velinių vakarų minios kauniečių susirinkdavo ir degdavo žvakutės. Ilgainiui kapinės tapo tam tikra manifestacija, pasipriešinimo sovietams vieta, neretai, kaip upė, išsiliejanti eiseina į miesto centrą ar priepilauką. 1956 metų Velinių vakarų įsiaišdrinusi minia iš kapinių (paminklas Nežinomajam kariui buvo apkalta aukšta tvora, o prie mauzoliejaus budo saugumiečiai ar persirengę milicininkai) plustelėjo miesto vykdomojo link. Žmonės ejo, susikibę rankomis, dainuodami lietuviškas patriotines dainas. Ties mies-

to vykdomoju išaugo grėsminga „kareiviška“ siena ir sustabdė minią. Netrukus iš Maironio gatvės minia pradėjo sūpti ir spauti kareivių kuopa su automatais. Žmonės išsibėgijo. Po šių Velinių kapinės buvo uždarytos ir perkeltos į Petrašiūnus, atokiau nuo miesto. Stp. Dariaus ir St. Girėno palaikai perlaidoti 1964 m. į Aukštųjų Šančių karių kapines.

Lakūnų atminimui žuties vietoje Soldino miške iškilo paminklas. JAV pastatytas du paminklai. Vienas Brooklyn, New York, o kitas — Čikagoje, Marquette Park.

Pasaulio aviacijos istorijai šių dviejų lietuvių skrydis buvo svarbus dėl šių faktų:

1. jie išskrido labai perkrautu lektuvu;
2. be nusileidimo nuskrido 6,411 km ir buvo antri pasaulyje pagal atstumą ir skridimo

Lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas prie atnaujinto savo lektuvo.

laiką — 37 val. ir 11 min.;

3. jų skrydis buvo labiausiai navigaciniai tikslus aviacijos istorijoje ir nusileido tik Ch. Lindbergo skrydžiui;

4. perskridami Atlantą, lietuviai lakūnai atvėrė kelią transatlantiniais skrydžiams, vėliau tapusiems pastoviais tarp Europos ir Amerikos;

5. lietuvių lakūnų skrydis atvėrė oficialaus pašto kelią lektuvu iš Šiaurės Amerikos į Europą.

Pasaulis studijavo tragišką lakūnų žūtį. Ši žūtis tarsi paskatino daugelį lakūnų kovai su Atlantu ir noru jį nugalėti. Tragedija paveikė ne tik lietuvių, bet ir kitatautius poetus, rašytojus, dailininkus, skulptorius, kompozitorius. Lietuvoje pagal išlikusias lektuvo liekanas ir brėžinius „Lituanica“ atstatė V. Kengaila.

Darius ir Girėno žygdarbio pasekeju tapo ir kitas Amerikos lietuvis, Feliksas Vaitkus, kuris perskrido Atlantą 1935 metais. Feliksas Vaitkus (1907—1956), diplomatas JAV aviacijos mechanikas, aviacijos pulkininkas, kurio naujų lektuvų modelius, 1935 metų rugpjūčio 21 dieną, pageriant Dariaus ir Girėno žygį per Atlantą, su Amerikos lietuvių finansine parama, vienmotoriu lektuvu perskrido Atlantą per 22 val. Apledėjus lektuvui ir pritrūkus degalų, toliau kelionės tęsti negalėjo ir turėjo nu-

sileisti Airijoje. Sėkmingai nusileidimas lauke, nesusižeidė, tik sugadino važiuoklę. Spalio 2 d. karo aviacijos lektuvu atskrido į Kauną ir buvo didelės minios susirinkusių žiaugsmingai sutiktas. Šiam skrydžiui atminti yra išleistas pašto ženklas. Vaitkus palaidotas Kohler m. kapinėse, Wisconsin valstijoje.

Prieš dešimtmetį du Kauno pilotai Edvardas Slušnys ir J. Juknius šešiasdešimtmečio proga pakartojo skrydį per Atlantą su moderniu lektuvu „Cessna“.

Septyniadesimtmečio jubiliejui savo skrydį per Atlantą skyrė du Kauno aeroklubo nariai, lakūnai — megejai Viktoras Ramonas ir Gintautas Staniulis, pirmadienį, liepos 7 dieną apie 6 val. vakaro, nusileidę Čikagos Midway oro uoste su panašiu „Lituanica“ „Piper Twin Co-

Beveik visi interviu, kuriuos skaitau mūsų lietuviškuose laikraščiuose yra su tautiečiais lietuviais apie jų gyvenimą ir sėkmes Amerikoje. O kodėl, pagalvojau, nepakalbinau „tikro“ amerikiečio, kodėl nepaklausinėjus jo apie jo pažiūras, nuomones ir išpučius apie užsieniečius Amerikoje. Pažįstu žmogų, kuris šiais klausimais yra art tik ne ekspertas. Šiandien kalbinu jį ir prašau mūsų skaitytojams prisistatyti.

Esu Roger Fargo. Gimiau ir gyvenu Jungtinėse Valstijose. Vaikystėje buvau įvaikintas, išaugau geroje šeimoje. Nežinau, kokios mano šaknys, kokių tautų kraujo turiu. Sakau, esu tikras amerikietis. Esu baigęs keturis kolidžus. Ekonomistas, statistikos specialistas. Dirbau didelėse kompanijose (ryšių, sveikatos apsaugos). Buvau vedęs, su žmona išauginam keturis vaikus. Dabar esu pensininkas.

Kaip Jums atrodo, kokia tipiška amerikiečių laikysena užsieniečių atžvilgiu ir kodėl?

Žmonės iš kitų šalių, iš kitų kultūr yra skirtingi negu mes, amerikiečiai. Užsieniečiai kitaip atrodo, kitaip elgiasi, kitaip galvoja, ir ne visada žinau, ko iš jų laukti. Užsieniečiai amerikiečiui yra nenusipėjamas, ne „savas“. Jei pradėsi su tokiais pokalbi, gali išvėlti į diskusiją. Nėra taip, kad amerikiečiai labai megėtų atvirai reikšti savo pažiūras, juo labiau, kalbėdamiesi su tais, kurių gerai nepažįsti. Dauguma vengia nuomonių susidūrimo. Man suprantama mano tėvynainių atsargi atstumo išlaikymo užsieniečių atžvilgiu pozicija.

Bet Jūs pats nesišalinaite užsieniečių, nevengiate su jais pokalbių ir nebijote reikšti savo pažiūrų? Kodėl, jei leisit paklausti, Jūs — tokia išimtis?

Ne, aš nevengiu. Manau, čia „kalti“ mano tėvai. Jie turtingi, išsilavinę žmonės, priklausė Rochester, NY, kur gyvenom prieš antrąjį pasaulinį karą, elitui. Buvo labai religingi, aktyvūs bažnyčioje, rėmė krikščioniškas misijas užsienio šalyse. Rėmė ir atvykstančius į JAV imigrantus. Užsieniečiai buvo dažni svečiai mūsų namuose. Kai kurie jų kurį laiką su mumis mūsų namuose gyvendavo. Be to, su tėvų šeima daug keliavome: aplankėme visas 50 JAV valstijų, pabuvojome Kanadoje, Meksikoje. Nuo mažų dienų tėvų namuose ir kelionėse man tekdavo bendrauti su daugeliu įvairių tautybių, religijų ir įsitikinimų žmonių. Dėka tokios patirties, man užsieniečiai visada buvo ir yra „savi“.

Jūs pats — prisiekęs keliautojas. Kokiose šalyse esate pabuvojęs?

Kaip turistais esu lankęsis Anglijoje, Prancūzijoje, Škotijoje, Atostogavau Ispanijoje,

manche“ (Pa-30) lektuvu, pavadintu „Lituanica 70“. Dėl informacijos stokos, lakūnus pasitiko mažas būrelis žmonių, o jų tarpe LR generalinis konsulas Čikagoje A. Daunoravičius. Amerikoje gyvenantys artimieji, JAV LB Lemonto apylinkės nariai. Juk galėjome juos sutikti su gėlimis ir didele pagarba. Beje, PLC gegužinės metu, kurio atsilankė lakūnai, Stasės Jagminienės iniciatyva buvo surinkta aukų lakūnų paramai. Smagu, kad žmonės suprato ir palaikė šią bičiulišką iniciatyvą.

Liepos 20 dieną Amerikos Lietuvių architektų ir inžinierių sąjungos (ALIAS) Čikagos skyriaus nariai rengia iškilmingą Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 70-mečio sukakties paminėjimą Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje ir prie Dariaus ir Girėno paminklo Marquette Parke. Mišių pradžia — 10 v.

Visai lietuvių garsėjame savaime ir kituose kraštuose. Kokia laimė, kad doru ir pasiukojam darbu ar žygdarbiu garsinama mazytė šale Lietuva, kurios sparnuoti sūnus — mūsų pasididžiavimas, — aukso raidėmis įsirašė į pasaulio oro erdvės užkariavimą humaniniais tikslais.

Ligija Tautkuvienė

GYVENIMO DRUSKA IR PRIESKONIAI

Maroke, Kanarų salose. Pabuvau Portugalijoje, Austrijoje, Vengrijoje, Čekijoje, Vokietijoje Šveicarijoje ir Italijoje. Visai neseniai sugrįžau iš kelionės po Kiniją, Japoniją, Koreją, Vietnamą, Australiją. Mane visada domino kitos kultūros, kitos šalys.

O su kokių tautybių žmonėmis Jums teko bendrauti savo šalyje?

Amerikoje teko bendrauti su korejiečiais, kiniais, turkais, vengrais, japonais, libijiečiais. Pažinojau vokiečių, suomių, Izraelio žydų, iraniečių, žmonių iš Australijos, Gvinėjos, Nigerijos, Puerto Rico, Ukrainos ir Indijos, o dabar štai ir iš Lietuvos. Iš jų su vienais mokiausi, su kitais dirbau, treči buvo mūsų nuomininkai. Su ketvirtais susipažinom per misiją, su penktais per draugus. Dar su kitais suėjau į pažintį laimingo atsitiktinumo dėka. Apskritai, pamatęs užsieniečių, visada, jei tik yra proga, stengiuosi jį pakalbinti.

Kaip apibūdintumėte skirtingų Jums žinomų Amerikoje gyvenančių tautybių žmones?

Iš mano patirties, kiniečiai yra draugiški, malonūs, tačiau „uždaros“ kultūros žmonės. Amerikoje jie sukuria savo bendruomenes ir jose gyvena. Jie gyvena šalia, bet ne kartu su amerikiečiais. Korejiečiai, atvirkščiai, gyvena pavieniui ar šeimomis tarp amerikiečių. Korejiečiai labai savarankiški, jų nuostata yra „viską galiu pats“; jie nelaukia pagalbos iš savo tautiečių. Graikai — darbštūs, labai sėkmingi verslo žmonės, atsidavę savo šeimai ir bendruomenei, labai remiantys vieni kitus. Vietnamiečiai... Susidariau įspūdį, kad jie mėgsta šilumą, ryžius, ir mašiną. Mano pažįstamas vietnamietis gyveno bute, prilydytame iki 90 F. Tuščio, mano akimis, t.y. beveik be baldų, kambario viduryje stovėjo mašinos ryžiu, o už lango — dvi to paties modelio ir markės, bet skirtingų spalvų mašinos. Niekada nesupratau, kodėl jam prireikė jų dviejų. Apie lietuvių daug nežinau, negaliu pasakyti, tik mačiau, kad moterys bei merginos gražios ir lieknos.

Kas, Jūsų nuomone, bendra visiems užsieniečiams? Kuo jie skiriasi nuo amerikiečių?

Žmonių iš kitų šalių skirtinga kultūra ir skirtinga vertybių sistema. Užsieniečiai ištikimi savo kultūrai ir šeimoms vertybėms. Jie laikosi savo tautiečių, dėda daug pastangų, kad išlaikytų savo tautinį identitetą. Amerikiečiams tai neaktualu, amerikiečiai gyvena ir tų dalykų neakcentuoja.

Ką apskritai manote apie užsieniečių imigrantus Amerikoje?

Apskritai užsieniečiai

IDOMU LIETUVOJE

Lietuvos banko neetatinis konsultantas, gaunantis iš jo atlygį, S. Kropas, pirmasis įrodė, kad norint paslėpti afėrą dera įkurti parlamentinę komisiją, pasibaigus kadencijai gavo šiltą vietą Lietuvos banko, o šiuo metu dirba Vašingtone. Tarptautiniame valiutos fonde.

Neprapuolė ir vienas aktyviausių V. Terleko reksmingos ir agresyvos V. Baldišio įvaizdžio formavimo grupės narių A. Rudys: jis buvo šiltai įsitaisęs greta skaidriausio Lietuvos politiko — prezidento V. Adamkaus.

Atgimimo lito krikštaitis R. Visokavičius lito jubiliejų sutiks be darbo — šis patyres bankininkas neberekalingas valstybei (gal bus pa-

imigrantai yra darbštūs ir mieli žmonės. Jiems Amerikoje patinka, jiems patinka naujas kraštas. Jie dėkingi Amerikai už suteiktas galimybes. Jie tomis galimybėmis naudojami: mokosi, plečia akiratį, baigė studijas, gauna darbus ir daug ir nuosirdžiai dirba. Uzdirdę sugeba neišleisti. Buvau nuostebas, sužinojęs, kad kuklias pajamas turinti šeima daug sutaupe. Imigrantams čia sekasi, jie sparciai, žymiai sparciau negu amerikiečiai — žengia pirmyn. Užsieniečių kultūra, vertybės ir gyvenimo patirtis kurią jie įgijo, gyvendami savo šalyje, iš vienos pusės ir Amerikoje ekonominės galimybės iš kitos, daro juos stiprius. Nors... ir tarp užsieniečių yra kietų riešutėlių. Yra tokie sutikti tokių, kurie nėra labai patenkinti Amerika ir ją pakritikuoja.

Kaip į tokius neigiamus pasisakymus reaguojate?

Kritiniai pasisakymai apie Ameriką mane, amerikietį, nuteikia nemaloniai. Kartais net supykstu. Pirmas įspūdis: jei atvažiuai į šią šalį ir čia gyveni, tai būk patenkintas. Jei esi nepatenkintas, jei tau kažkur kitur geriau, važiuok iš kur atvykai. Aš daug skaitau, žinau apie kitas šalis. Galiu paberti ir paberiu faktų apie Stalino Rusiją, Kubą. Ar ten buvo geriau, kada tirnai tūkstančiai žmonės žudė? O gal geriau šiandieninėje Lenkijoje, kur visur, kur eini: pas gydytoją ar valdininką, — reikia nešti kvišį? Gal šiandien geriau Meksikoje, kur valdo vietinė policija? Palyginus su minėtomis šalimis, Amerikoje yra tvarka. Tiesą rasti, žinoma, nėra lengva. Niekas nepriimu už gryną pinigą, neskubu keisti savo nuomones. Tačiau... Išklausius tuose ne visada teigiamuose užsieniečių pasisakymuose apie Ameriką yra tiesos. Gindamas savo tiesą apie savo šalį, kartais pasijuntu kaip tas katinas, kuris ne už ką neprisipažins suėdęs kanarėlę...

Ar tie užsieniečiai, kuriems ne viskas patinka šiame krašte, ir tie, kurie turi kritinių pastabų apie Ameriką, tikrai turėtų grįžti į savo kraštus?

O, ne, ne! Užsieniečiai — tai amerikietiško gyvenimo druska ir prieskonis. Be jų gyvenimas būtų neįdomus. Man patinka tie kitokie, kitaip mąstantys žmonės. Su jais bendrauti yra įdomu, pokalbiai su jais praturtina, padeda man pažvelgti kitomis, — jų, užsieniečių, — akimis į Ameriką ir apskritai į gyvenimą. Dėkoju likimui, kad gyvenime sutikau tuos žmones užsieniečius, kuriuos sutikau.

— Ačiū Jums, Roger, už pokalbį.

Kalbejoji
Dalia Kairiūkšteinė, PA

skirtas ambasadoriumi Kazachijon?)

Masinė valdžios vidurinės grandies administracinė korupcija nebuvo įmanoma be politinės. Kada ji prasidėjo? Gal tada, kai vienas agrarinės politikos ideologas A. Budvytis, gyvendamas Dotnuvoje, neva įkūrė valstiečių ūkį Molėtų rajone, o jo atsikelti į gražiausias apylinkes sklypo kaimynai, anot žiniasklaidos, tapo Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas A. Sakalas? Todel valstybė šiandien atrodo tokia bejėgė ir sutrikusi.

Paraginta perfrazuojanti Valdo Vasiliausko komentarus žurnalistas B. Vainauskienė knyga „Skandalingo lito istorija“ B. Vainauskienė knyga sugrąžina prie jaunos atkurtos valstybės įstatų, kai buvo klojami jos pamatai L.T.

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Paslapl redaguoja Vitalija Pulokienė
(07/18/2003 Nr.32)

VIENYBĖ — GALYBĖ

Liepos 17 diena Lietuvoje minima kaip Pasaulio lietuvių vienybės diena. Nedidelė mūsų tauta, bet, išsibarstę po visą pasaulį, nepamirštame, puoselėjame ir didžiujame, kad galime vadintis lietuviais.

O ar atsimenate Lietuvos himną, vaikučiai? Lietuvos himno autorius dr. Vincas Kudirka himną užbaigia reikšmingais ir prasmingais žodžiais:

*Tegul saulė Lietuvoj
tamsumus prašalina
Ir šiesa, ir tiesa
mūsų žingsnius telydi.*

*Tegul meilė Lietuvos
dega mūsų širdyse,
vardan tos Lietuvos
vienybė teįdy!*

PATARLĖS APIE VIENYBĖ

Vienas mūšio lauke ne karys.

Vienas žodis ne šneka, vienas vyras ne talka.

Vienas vyturys pavasario nepadarys.

Vienas už visus, visi už vieną.

Vienas medis dar ne miškas.

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ...

Lietuva — mažutis kraštas; kuriame gimėme. Nesvarbu, kurioje šalyje begyvenume, labai svarbu nepamiršti savo tėvynės. Daugelis mūsų paliko savo kraštą, draugus ir išvykome gyventi svetur. Čia sutikome naujus draugus, mokomės svetimos kalbos, tačiau neturime užmiršti savo gimtą namų, gimtos kalbos.

Amerika — didelė šalis, kurioje gyvena įvairių tautybių žmonės. Kiekviena tauta turi savo tradicijas, papročius, tačiau mes, lietuviai, privalome nepamiršti savo tradicijų ir kalbos. Kiekvienas turime didžiulį savo šalimi, žinoti jos istoriją. Bukime savo tautos patriotais, juk lietuviais esame mes gimę...

Benas Kozminas, 5 skyrius,
Čikagos lituanistinė mokykla

Lietuva — tėvynė mūsų. Mes ten gimėme, užaugome ir gyvenome tam tikrą gyvenimo dalį. Lietuvoje yra mūsų protėviai ir seneliai. Nesvarbu kur gyvenčiau, visuomet Lietuvoje jaučiuosi kaip namie. Atrodo, Lietuvoje medžiai kitaip kvepia ir Baltijos jūros bangos šnara paslaptingą melodiją. Sava lietuvių kalba labai maloni. Juk lietuviais esame mes gimę...

Justina Tveragaitė, 5 skyrius,
Čikagos lituanistinė mokykla

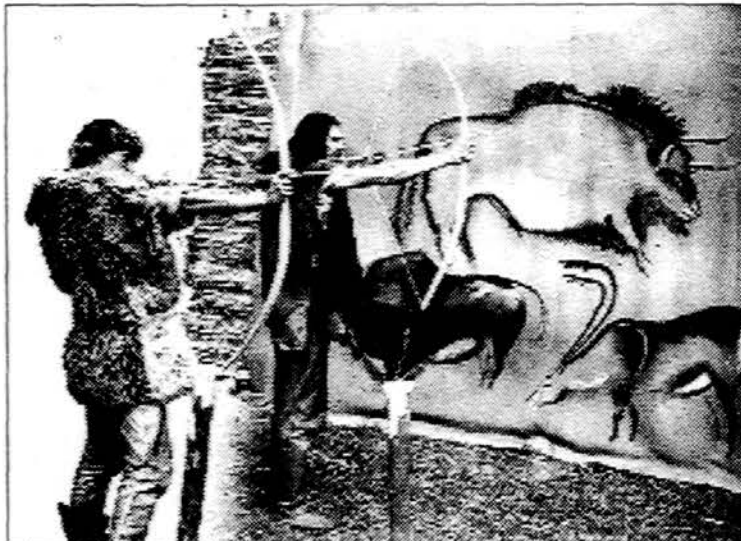
Lietuva — labai žalias kraštas. Lietuvoje graži gamta. Vasarą miškuose būna daug uogų. Vilniuje daug gražių pastatų ir bažnyčių. Lietuvoje žmonės mėgsta dainuoti liaudiškas dainas.

Viltė Baliutavičiūtė,
2a skyrius
Čikagos lituanistinė mokykla

Jeigu man reikėtų papasakoti kitataučiai draugui apie mano tėvynę Lietuvą, aš papasakočiau apie dvi nuostabias upes — Nemuną ir Nerį. Kaip šios dvi upės teka per visą Lietuvą, kaip prasideda nuo mažausių pelkių, upelių ir išauga į dvi didžiulias upes ir galiausiai pasibaigia Kuršių mariose. Aš papasakočiau apie nuostabias pilies, kurias Lietuva turi nuo neatmenamų laikų. Aš papasakočiau legendas apie tai, kaip jos buvo pastatytos. Aš taip pat papasakočiau apie miškus, žvėris ir paukščius. Kokie nuostabūs miškai Lietuvoje, kiek ten visko auga — grybų, uogų, net akys raibsta. Kiek įvairiausių žvėrelių gyvena miškuose — lapių, vilkų, meškų ir net stumbrų. Aš tiek visko papasakočiau savo draugui!

Žanas Girdo, 6 skyrius,
Čikagos lituanistinė mokykla

ISTORIJA IR PRIEŠISTORĖ

Istorija

Istorija — mokslas apie žmonijos praeitį. Apie genčių, tautų praeitį sužinoma iš istorijos šaltinių. Jie būna daiktiniai ir rašytiniai.

Daiktinių šaltinių ieško archeologai. Jie kasinėja senasias gyvenvietes ir randa žmonių naudotų daiktų arba jų liekanų: ginklų, įrankių, drabužių, papuošalų.

Rašytiniai šaltiniai — senieji metraščiai, kronikos. Dar yra kitų šaltinių. Juos galima vadinti dvasiniais. Tai tautosakos: pasakos, padavimai, legendos, dainos.

Visa tai tyrinėja istorikai ir sužino žmonių gyvenimo faktus nuo seniausių laikų iki mūsų dienų.

Priešistorė

Kad galėtume nustatyti istorijos įvykius, reikia mokėti skaičiuoti laiką. Todėl laiko

ABC PATIEMS MAŽIAUSIEMS

U

Raidelę U, vaikučiai, jums išmokyti padės Danutės Lipičutės-Augienės ketureilis:

Ugnies liežuviai dangų
raizgo,
Ugniagesių štai mašina.
Užpils jie vandeniu šį
gaisrą,
Ugnis pavirs šlapia bala.

KAS AUGA

Auga eglės
Žalios žalios,
Auga Algis,
Auga Dalius.

Auga žolės,
Auga geles,
Tik neauga
Akmenėlis.

Vytė Nemunėlis

APIE LAIKRAŠČIUS

Laikraštis yra periodinis leidinys, teikiantis skaitytojams aktualių įvykių informaciją. Pagal periodiškumą laikraščiai skirstomi į dienraščius, savaitraščius, mėnesinius, dvisavaitinius.

IDOMŲ FAKTAI

Pirmasis laikraštis pradėtas leisti 725 m. Kinijoje.

Pirmieji laikraščiai Europoje — „Aviso“ ir „Relation“ — buvo išleisti 1609 m. Vokietijoje.

Lietuvoje pirmasis laikraštis lietuvių kalba — „Nusidavimai Dievo karalystėje“ — pradėta leisti 1823 m. Karaliaučiuje.

Manoma, kad šio leidinio išėjo tik 2 numeriai. Tačiau minėto laikraščio nėra išlikę.

JAV pirmasis lietuviškas laikraštis buvo „Gazietė Lietuviška“, Rasktas paszvestas del lietuwniku Amerikoje“, pasirodęs 1879 m. rugpjūčio 16 d.

Pirmasis laikraštis didžiojoje išeivijos kolonijoje Čikagoje buvo 1886 m. J. Girniaus išleistas ir redaguotas „Želmuo“.

Dienraštis „Draugas“ pradėtas leisti 1909 m. ir išliko iki šių dienų.

LIETUVOS MIESTAI

PANEVŽYS

Panevėžio herbas — sidabriname lauke raudoni vartai su trimis bokšteliais. Tokie tribokščiai vartai yra senuose Panevėžio antspauduose. Matyt, jie simbolizuoja miesto vartus.

Pirmą kartą Panevėžio miestas paminėtas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Aleksandro (1492 — 1506) 1503 m. rašte. XVI a. dešiniajame Nevežio krante eme kurtis dabartinis Senamiestis.

Panevėžys yra penktas pagal dydį miestas Lietuvoje. Panevėžys taip pat svarbi pramonės ir kultūros centras. Didžiausia miesto gamykla

yra „Ekranas“, gaminantis kineškopus, linų, stiklo fabrikai. „Kalmipilio“ alaus darykla. Veikia Kauno technikos universiteto Panevėžio fakultetas, kraštotyros muziejus. Svarbiausias architektūros paminklas — Kristaus

Karaliaus katedra.

Miestas išgarsino režisieriaus J. Miltinio vadovaujamas dramos teatras. Apie jį žinojo, atvažiuodavo žiūrėti spektaklių, rašydavo apie juos ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Mieste veikia Baltoskanijos akademija, propaguojanti Baltijos ir šiaurės šalių kultūrą.

Panevėžio kraštotyros muziejaus eksponatas.

ŽALGIRIO MŪŠIS

Kęstučio sunus Vytautas, po ilgų kovų dėl savo tėviškes, 1392 m., tapo Lietuvos valdovu. Siekdamas laisvų rankų rytuose, 1398 m. sudarė sutartį su kryžiuočių ordinu, užleisdamas žemaičius. Žemaičiai buvo nepatenkinti, bet Vytautas ramino juos tardamas, kad laikui atėjus, jis atsiims žemaičius ir sutruškins kryžiuočius. Tas laikas atėjo 1410 m. prie Žalgirio. Čia kryžiuočių ordinas buvo galutinai sutruškindas. Tas legendinis mūšis, įvykęs 1410 m. liepos 15 d., pavadintas „Žalgirio mūšiu“.

ATSPĖK MİSLES

Iš namų eina, namo žiūri, eina iš lauko, laukan žiūri.

Kitus piekia, pats žviegia.

Pieno unguris kai mauna — visą girią pargriauna.

Visą vasarą eda, niekaip nerieda.

Žvengia žirgas, akmeniu žabojamas.

Valaidė laide žolelę baidė, namo parėjo, ant vartų pasikorė.

(eiglaD)

SYPESENOS

Mokykloje

Berniukas dažnai veluodavo į mokyklą. Bet viena žiemos rytą jis atėjo dar vėliau negu bet kada. Mokytojas įėjusį klasen paklausė:

— Kodėl taip vėlai?

— Šiandien labai slidu. Kai zengiu žingsnį į priekį, tai nuslystu dėl žingsnius atgal.

— Tai kaip tu iš viso atėjai?

— Aš apsisukau ir pradėjau eiti namo...

Mokytojas:

— Koks gyvunas yra brangiausias? Pasakyk tu, Antanuk.

— Dramblys, pone mokytoja.

— Kodėl?

— Todėl, kad jo visi kaulai iš dramblio kaulo.

Neturto supratimas

Mokiniam buvo duotas rašomasis darbas apie varginimą šeimą. Milijonieriaus dukterė mažoji Monika parašė:

„Gyveno sau Amerikoje varginama šeima. Tėvas buvo labai neturtingas. Mama taip pat buvo labai neturtinga. Jų mažas berniukas ir maža mergaitė buvo neturtingi. Net jų vairuotojas buvo labai neturtingas. Visi trys sodo prižiūrėtojai buvo neturtingi. Ir plaukimo baseino sargas — taip pat buvo neturtingas. Visi visi šioje šeimoje buvo neturtingi“

Kas yra amerikietis

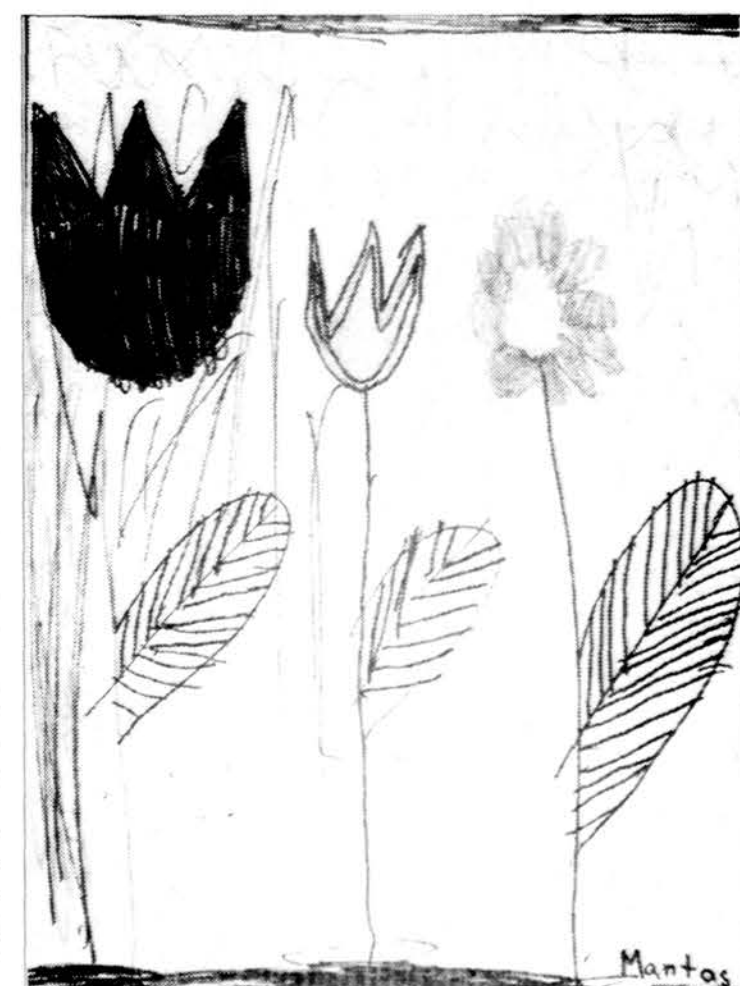
Kinai aiškina, kas yra amerikietis. Tai esą žmogus, kuris verda vandenį, norėdamas išvirti arbatos, o paskui į ją deda ledą, kad ją atšaldytu. Tai žmogus, kuris į arbatą deda cukraus, kad ji būtų saldi ir vėliau deda citrinos, — kad ji parūgštėtų.

Pranas Alšėnas
„1000 šypnių“

naičių kitose indoeuropiečių kalbose. Tik nevadinkim kriaušes grūšė ar grūšia, nes tai iš slavų be reikalo paimti žodžiai.

Docentas Jonas Šukys

Mantas Kugauda.

GRAŽI MŪSŲ LIETUVA (4)

Liepos 5 d., kaip ir per visas dienas, tenka sušlapsti. Laimingu būdu sužinojau apie ordinų ir medalių įteikimą Prezidentūroje. Nuskubėjau į Prezidentūrą. Spūstis žmonių. Daug gavėjų ir dar daugiau jų šeimos narių. Ši kartą ordinai buvo apdovanoti tik 3 asmenys iš JAV: Rita Klierienė iš Čikagos ir Audronė Gross ir jos vyras iš New Yorko. Rita Klierienė apie apdovanojimą sužinojo būdama Lietuvoje, prieš dvi dienas. Buvo jos visa šeima: vyras ir du vaikai. Spėjau, kad muzikas Faustas Strolia gavo pranešimą per vėlai ir jis ordino neatsiėmė. Malonu buvo dalyvauti Prezidentūroje ir pasveikinti muzikę Ritą Klierienę. 3 val. p.p. aikštėje prie Katedros, minint valstybės dieną ir Mindaugo karūnavimo 750-ąsias metines, buvo pagerbti didieji Valdovų rūmų atstatymo rėmėjai. Grožio pučiamųjų orkestrai, dalyvavo premjeras Algirdas Brazauskas ir didelis būrys žmonių. Išsivis filantropas Juozas Kazickas įteikė kasmetinę konkurso nugalėtojų premiją. Tema istorinė. Staiga praplūpo lietus. Lijo per visas iškilmes. Visada gerai turėti lietsargį. Po savo lietsargio priėjau dr. Kazį Ambrozaitytį. Sušlapome abu. O kiti buvo išmadyti kaip reikiant. Po iškilnių Valdovų rūmų rėmėjams Kazickai savo rūmuose Vilniaus senamiestyje su rengė priėmimą, vaišes. Priėmimo dalyvavo garbingi Vyriausybės svečiai ir didieji rėmėjai. Buvo keletas JAV išeivijos atstovų. Tėn susipažinau su Vilniaus meru Artūru Zuoku ir pakviečiau jį atvykti į Čikagą. Jis mielai priėmė kvietimą ir tikisi, kad rudenį merą Zuoką matysime savo tarpe.

Negalejau pasikeisti sušlapusių drabužių, bet kiek pradžiuosiu turėjau eiti į prezidento Rokando Pakso priėmimą Prezidentūros kieme, kur turėjau pakvietai. Priėmimo dalyvavo daugiau kaip 1.500 išsipašusių svečių. Man yra tekę anksčiau dalyvauti panašiose prezidento

Valdo Adamkaus vaišėse, bet būdavo daug mažiau svečių. Tačiau šį kartą mažiau buvo kviesta svečių iš išeivijos. Vaisės ruošė „Stiklių“ restoranai. Vaisių stalai, valgiai ir geri mai buvo nušluoti nepraėjus nė porai valandų.

Ilgai neužsibuvau. Pasi-sveikinusi su pažįstamais ir kai kuriais garbės svečiais, su sesute Margarita išskubėjome į Tautinių šokių šventę. Tuo metu Trakų pilyje buvo parodyta opera „Pilenai“. Nors bilietus turėjau ir į operą, bet šio renginio teko atsisakyti.

9 val. vakare „Žalgirio“ stadione prasidėjo pasaulio lietuvių šokių šventės programa „Gyvybės žalias medis“. Šoko apie 7.000 įvairaus amžiaus šokėjų. Nepaprasta šokių šventė. Ką gali ir sugeba — suorganizuoti ir pasauliui tokį renginį! Vaizdas neapsakomas. Reikia bent kartą gyvenime pamatyti ir didžiulius esant lietuviui. Visi šoko grojant orkestrui. Buvo pakili visų nuotaika. Vietiniai tautiečiai sakė, kad tokia iškilni šokių šventė buvo pirmą kartą.

Šventė baigėsi apie vidurnaktį. Visa minia traukė prie Neries pasveikinti naująjį Karaliaus Mindaugo tiltą. 12 v. nakties prasidėjo naujos iškilmės, kalbos, „dege“ Neris, o pats miestas skendo dūmuose. Iš upės tryško fontanai, degė šviesos ir buvo paleista tūkstančiai liepsnojančių deglių. Renginys pavadintas „Upė sveikina tiltą“. Pirmieji naujuoju Karaliaus Mindaugo tiltu pravažiavo penktos klasės BMW automobiliai.

Teko sušlapsti, išdžiuti ir nepavargus parsirasti į namus gerokai po vidurnaktį, apie 1 val. nakties. Atrodo, nuovargio kaip nebūta. Viskas atsiliepė po kelių dienų. Nesigailiu, nes galėjau visur dalyvauti.

Liepos 6 d. Valstybės diena pradėta veliavų pakelimo iškilėmis. Po 750 metų Lietuvą sugrįžo karalius Mindaugas. Vidurnaktį buvo atidarytas karaliaus Mindaugo tiltas, o sekmadienį priešais

Grazus mūsų Lietuvos atžalynas...

Algirdo Sabaliausko (Elta) nuotrauka.

Nacionalinį muziejų atidengtas vieninteliam Lietuvos karaliui Mindaugui skirtas granito paminklas. Iškilmėse dalyvavo garbingi svečiai iš kitų valstybių ir Lietuvos Respublikos vadovai. Dalyvavo minia žmonių. Vilniaus gatvėmis vaikštino karaliai, hercogai, prezidentai. Jubiliejaus vakarais padangė nušviesdavo fejerverkai. O kaip nuostabiai širdį kuto visa tai matant. Kokia graži Lietuva su sostine Vilniumi. Išradingi mūsų tautiečiai priešais prezidentūrą sukūrė karališkąją karūną iš gelio žiedų. Karūna tvirkėjo saulėje tartum aukso su nusagstytais brangakmeniais. Šiai karūnai buvo sunaudota 15.000 įvairių žiedų, o vidurys apkašytas gėluo lapais. Prie jos dirbo 12 gėlininkų. Karūnos aukštis — trys metrai, o skersmuo — 7,5 metrai. Po iškilnių žmonės vaikščiojo kelias dienas, įsiamžindami foto nuotraukose.

Karaliaus Mindaugo karūnavimo progai kompozitorius Kipras Mašanaukas sukūrė „Karūnavimo giesmę“. Aidint giesmės garsams, buvo atidengtas granito paminklas „Karalius Mindaugas soste“. Prezidentas Rolandas Paksas,

atidengdamas paminklą, kalbėjo, kad karalius Mindaugas įvedė Lietuvą į Europos tautų tarpą. Jis sakė: „Nusilenkime protėviams už neįkainojamą jų palikimą“. 10 val. ryto sostinės Arkikatedroje kardinolas Audrys J. Bačkis aukėjo šv. Mišias. Savo pamoksle jis pabrėžė, kad Lietuva taip pat mi ni ir krikšto dieną. Tačiau apgailestavo, kad šiuo metu krikščioniškos vertybės Lietuvoje yra nuvertintos.

I visas iškilmes teko skubėti, būti minioje ir iš tolo stebėti. Apie 3 val. p.p. su gimimėmis išskubėjau į Vingio parką. Krantinėje laukė Dainų šventės dalyvių parada. Parada užsėdė 3 su puse valandos. Eisenai, atrodo, nebus galo. Žygiavo įvairūs chorai, orkestrai. Plojom ir skandavom, ypač jaunimui ir chorams iš JAV. Pirmiausia ejo rengėjų, sekė dirigentai, kurių tarpe — mūsų muzikai — Darius Polikaitis ir Rita Klierienė. Šaukiau iš visų jėgų ir dar giminės padėjo. Kazin, ar mūsų brangus muzikai girdėjo? Bet tas buvo svarbu, svarbu, kad mes juos pagerbėm. Nutirpo kojos nuo nepatogaus sėdėjimo atšlaitėje, bet nesigailėjau. Tokią dainininkų masę ma-

čiau pirmą kartą. Neapsiejo be lietaus. Eisenai dar nepasibaigę, emė lyti. Lijo ir lijo. Lijo ant dainininkų, lijo ant dirigentų ir lijo ant klausytojų. Tačiau Dainų šventė tęsėsi. Keitėsi dirigentai. Dainininkai, nors šlapi, entuziazmo neprarado, prašydami kai kurias dainas kartoti. Koncerto metu vietomis šoko pramoginių šokių kolektyvas „Žuvėdra“. Trečioji Pasaulio lietuvių dainų šventė „MES“ buvo didžiausias renginys istorijoje po atkurtos nepriklausomybės. Visą savaitę Vilnius skendo dainų ir šokių sukury. O kiek kitų įvykių? Viskas vyko sklandžiai ir, atrodo, pagal planą. Nuveiktų darbų — ilgas sąrašas: paminklai, ritualai, parodos, dvasios susikaupimas. Visa tai mus jungė — Lietuvą ir išeiviją. Tikime, kad mes būsime geresni Tautos piliečiai ir mus visus sujungs LIETUVA.

Penkias savaites jutau tautos pasididžiavimą ir vertę. Lietuvą pasaulis žino ir ji gali parodyti savo kultūrą ir tautos vertybes. Džiaugiuosi, kad galėjau pati daug ką pamatyti. Ne visur sugebėjau dalyvauti, nes daug kultūrinių įvykių vyko tuo pačiu metu.

Turėjau progos susitikti su Lietuvos Respublikos vadovybės asmenimis. Tačiau jie visi skuba, valandos suskaičiuotos. Susitikau su Kultūros ministru Roma Žekaitiene ir išdėčiau mūsų kultūros problemas. Tikejau gauti nors minimalios paramos, bet nesulaukiau. Nėra pinigų. Amerikiečiai yra turtingi ir jiems pagalba nereikalinga. Susitikime dalyvavo LB tarybos pirm. Regina Narušienė ir dailininkė Magdalena Stančūnienė. Aplankiau Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinį direktorių Antaną Petrauską. Jo biudžetas gan nemažas, bet visa pagalba eina Rytų kraštams. Bandysime susirašinėti.

Liepos 7 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Rolandas Paksas Prezidentūroje priėmė JAV LB atstovų delegaciją, kurią sudarė: LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, valdybos sekretorė Teresė Gečienė, LB tarybos pirm. Regina Narušienė, Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė, LR Seimo ir JAV LB komisijos pirmininkė Liuda Rugienienė ir JAV naujų lietuvių atstovas Edvinas Gedrimas. Prezidentas mums paskyrė visą valandą laiko. Kiekvienas išsakė savo rūpesčius, jis ir pats dar klausinėjo. Atrodo, kad prezidentas suprato ir įvertino mūsų vizito prasmę. Rudenį jis lankysis New Yorke ir Jungtinėse Tautos, pasakys kalbą. Ta proga prezidentas nežada skubėti atgal į Lietuvą, bet pasiryžęs aplankyti kai kuriuos LB telkinius. Aš tuoj pat jį pakviečiau atvykti į Čikagą, ir solistes Violetas Urmanos koncertą. Prezidento patarėjas koncerto datą užsirašė. Vizito pabaigoje prezidentas Rolandas Paksas pasirašė ir įteikė savo nuotrauką kartu su Prezidentūros medaliu.

Liepos 8 d. Prasidėjo oficialus PLB seimo atidarymas. Kiekvienas seimo atstovas gavo paketą su visa seimo informacija bei PLB leidinį. Į atidarymą atvyko Lietuvos Respublikos prezidentas Rolandas Paksas, LR Seimo pirm.

Artūras Paulauskas, kardinolas Audrys J. Bačkis bei kiti svečiai. Kiekvienas sveikino seimo atstovus ir linkėjo sėkmingo darbo. Visų linkėjimai buvo nuoširdūs ir prasmingi. Tačiau man paliko atmintyje kardinolo sveikinimas, jis kvietė padėti išlaikyti Lietuvos jaunimą dorą ir sąžiningą. Kardinolas dėkojo už labdarą. Jis kvietė, kad mes (užsienio lietuviai) liktume ir toliau tokiais, kokiais esame: „dirbkime ir kurkime kartu dėl gerovės Lietuvos“.

I PLB seimą suvažiavo atstovų iš 35 kraštų: nuo Vladivostoko iki Pietų Amerikos. Lietuviai rūpinasi viso pasaulio globa — dvidešimt tūkstančių kilometrų atstumu. PLB seimas posėdžiavo intensyviai visą savaitę. Kiekvieno krašto atstovai dėstė savo rūpesčius ir problemas. Rytų kraštų lietuvių problemos labai skirtingos nuo Vakarų kraštų, ypač nuo JAV. Tačiau visų lietuvių bendras uždavinys yra išlikti lietuviams svetimuose kraštuose, įtraukti naujai atvykstančius tautiečius į LB gretas ir kiek įmanoma prisidėti, kuriant Lietuvos gerovę. Be to, seimo dalyviai pritarė materialiai ir moraliai remti Valdovų rūmų atstatymą Vilniuje.

PLB seimas išrinko naują PLB valdžią: valdybą, kontrolės komisiją ir garbės teismą. Rinkti valdybos nariai išrinko PLB pirmininką — juo tapo Gabrielius Žemkalnis iš Australijos. Seimo narių tarpe buvo anksčiau dalyvavusių delegatų, o su naujais atstovais teko susipažinti ir bendrauti. Po keturių dienų intensyvaus darbo, penktadienį, liepos 11 dienos vakare, įvyko atsivertimo pokylis „Crown Plaza Vilnius“, buvusiame „Draugystės“ viešbutyje. Šiame vakare dalyvavo premjeras Algirdas Brazauskas, buvęs prezidentas Valdas Adamkus bei kiti valdžios atstovai, svečiai ir gausus būrys PLB seimo narių. Čia teko atsivertinti su naujais draugais ir kiekvienas išėjome savais keliais nešti lietuviškas ugnį savo gyvenamose kraštuose.

Marija Remienė

KNYGA NELYGI KNYGAL...

Jau kuris laikas skaitau, vartau vieną leidinį ir negaliu jo atsisigėrėti... „Tverčiaus kraštas“, „Diemedžio“ leidykla, Vilnius, 2001 metai.

Tverčiaus yra nedidelis Lietuvos žemės kraštas pačia šiaurės rytiniame kampe, įsiterpusiam dabar į Baltarusiją. Šisai pakraštys vadina-

mas Dvynys kraštu; žemiausioji dalis — Padysniu. Irena Seliukaitė, šios knygos sudarytoja, artėjant Tverčiaus parapijos penkių šimtų metų jubiliejui, įvadą žodžių pabrėžia, kad Tverčiaus kraštas išugdė daug asmenybių, bet su šiuo leidiniu norėta už vis labiausiai išskirti paprastus žmones, ne tik dirbusius ir vargusius, bet kūrinius brangiausius prigimties turčius — laisvę ir gimtąją kalbą. Toje knygoje yra kelių autorių rašiniai ir jų atsimini-

mai, kurie, nelyginant liturginę seką, veda skaitytoją kiekvienos gyvenvietės takais, kad nebūtų praleista nei viena padaryta skriauda okupantų laikmečiu, kai „buvo žudoma Lietuva, spjaudoma ir trypiama...“ Tik okupantų žiauri sistema nesulaukė žmogaus sielos; joje liko vietos Dievui.

Tų autorių rašiniai yra skirtingi, giliai asmeniškai, žvelgiant laiko perspektyva, jie kelia pasididžiavimą ir pagarbą, kad taip anuomet alinama buitį žmogaus dvasios nepalaužė. Knyga „Tverčiaus kraštas“ — tai autentiškas dokumentas. Jos puslapius vartydamas randi, kad Lietuva — garbinga valstybė, jos žmonės gynėsi katriu pamaldumu, prisilaikė savitų papročių, tarmės ir gilaus lietuviško prigimimo.

Knygoje yra gausu istorinės medžiagos, būdingos ir daugeliui pasaulio kultūrų. Remiantis tais daviniais, mineralinės žaliavos Tverčiaus krašte yra nepaprastai vertingos. Surasta aukso dulkių; aukščiausios kokybės molio, tinkamo plytų ir dailiosios keramikos gamybai. Didžiausio telkinio žvyras yra pats geriausias betonui ir kelių statybai.

Senų girių palikuonis, aukštas stambus azuolas Tverčiaus miestelyje yra visų praeivių demesio centras. Tėvų tėvų atminimu čia visur aplinkui auga dideli azuolų miškai. Manaip galvojanč, knyga „Tverčiaus kraštas“, kietais viršeliais, spalvota Tverčiaus bažnyčios nuotrauka yra vertingas indelis į literatūros visumą.

Stasė V. Pautienienė
Los Angeles, CA

ŽEMDIRBIŲ ULTIMATUMĄ VADINA POLITINIŲ UŽSAKYMU

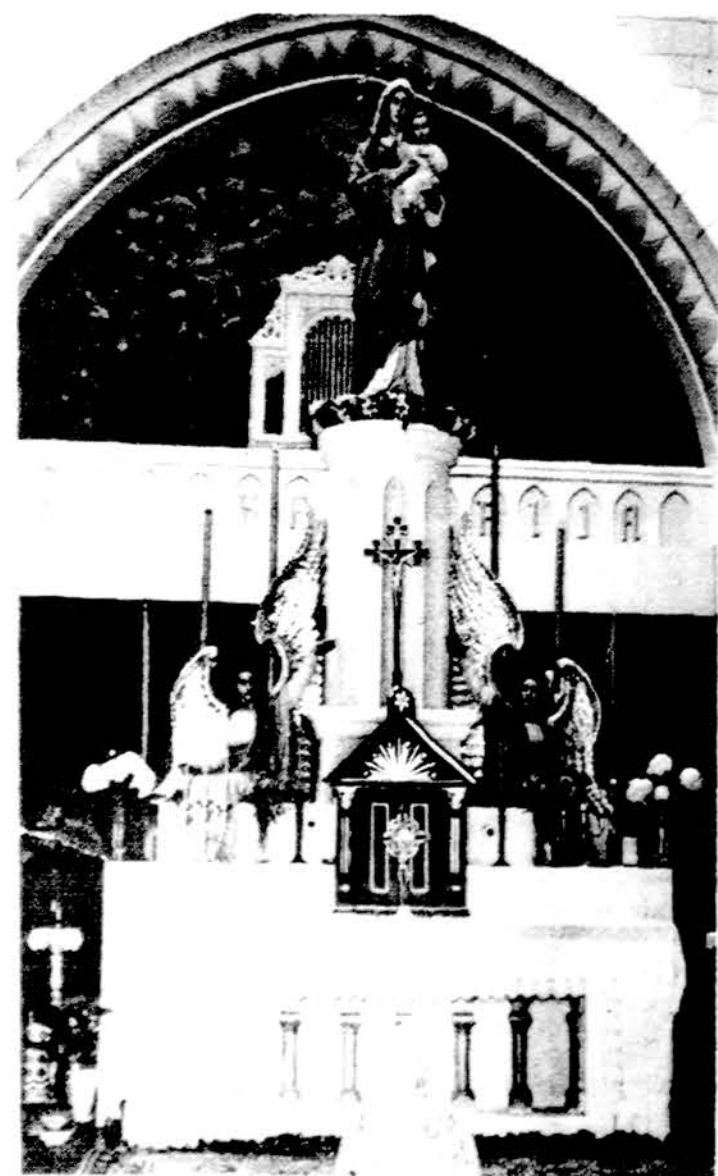
Atkelta iš 3 psl.

kiek Vyriausybė besikurtų papildomų lėšų, visiems žemdirbiams jų vis tiek neužteks, nes jau senokai tapo aišku, jog išsilaikyti vis aukštesnius ko-

keliančioje rinkoje gebės tik stipriausieji. Ar įmanoma išieiti iš šio metu susidariusios aklavietės? Pasak R. Vilpišausko, Vyriausybės, viena vertus, turėtų keisti savo taktiką ir neskatinti nepagrįstų

žemdirbių lūkesčių, o patys žemdirbiai turėtų atsakyti nusistovėjusį savo veiklos įpročių ir manyto, jog žemės ūkis yra išskirtinė ūkio šaka.

Jūratė Damulytė
LER

Siluva
Jono Tamulaičio nuotrauka.

ŠILUVOS PRISIKĖLIMAS

Šiluva yra Dievo dovana ne tik Kauno arkivyskupijai, bet ir visai Lietuvai. Jau nuo 16 amžiaus Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventė traukė maldininkus į Šiluvą. Dar labiau išgarsėjo Šiluva po 1608 m. Dievo Motinos apsi-reiškimo, kurio metu ji skundėsi, kad ten, kur buvo garbinamas jos Sūnus, dabar ariama ir sėjama. Maldininkai į Šiluvą ypač traukė stebuklingas Dievo Motinos su Kūdikiu ant rankų paveikslas. Šioje vietoje žmonės yra patyrę daugybę Dievo malonių, ką liudija ne tik tikinčiųjų palikti votai, bet ir nemažėjantis skaičius piligrimų, kurie kasmet aplanko Marijos šventovę.

Sovietinė valdžia, tarsi nujausdama pavojų sau dėl žmonių pamaldumo į Šiluvos Dievo Motiną, visokiais būdais bandė kliudyti piligrimams pasiekti Šiluvą, o kunigams — patarnauti atvykstantiems maldininkams. Per penkiasdešimt okupacijos metų buvo bandoma pašalinti Šiluvą iš žmonių širdžių ir atminties. Tačiau įvyko, kas ir turėjo įvykti: jau baigiamie užmiršti sovietinius laikus, o Šiluvos garas vis auga ir auga.

2002 m. vasarą Šiluvoje pradėjau statyti Dvasinį centrą, kuris nuo rugsejo mėnesio pradės savo pirmuosius gyvenimo metus. Planuojame rugsejo mėn. 7 d. Šiluvos atleidų metu šį Dvasinį centrą pa-

šventinti. Jau šiais metais ston-jantieji į Kunigų seminariją šiame centre tirs savo pašaukimą, studijuos dvasinę teologiją ir praeis pagrindinį dvasinio formavimo kursą. Dievui laiminant centro statyba vyko labai sklandžiai ir visi darbai artėja į pabaigą.

Dvasinio centro statyba parėmė „Kirche in not“, „Renovolis“, „Religinė šalpa“ ir daug gerų žmonių Lietuvoje ir užsienyje. Iki šio laiko statybai esu išleides 2.303.380 Lt. Kai bus užbaigti darbai, likusių saskaitų apmokėjimui truks 1.157.700 Lt., kuriuos dar reikia surasti. Todėl dar kartą kreipiuosi į visus, kurie nėra abejingi dvasiniam Lietuvos prisikėlimui, prašydamas paramos, kad Bažnyčiai labai reikalingas projektas sėkmingai būtų užbaigtas. Dėkoju visiems jau parėmusiems statybą ir tiems, kurie parems baigiamuosius darbus.

Jeigu nutartumėte prisidėti prie Dvasinio centro statybos užbaigimo savo aukas galite siųsti per Religinę šalpą New Yorke, pažymėdami, kad auka skiriama Šiluvos Dvasiniam centrui arba tiesiai Kauno arkivyskupijai šiuo adresu: Kauno arkivyskupijos kurija (Šiluvos DC)

A/s 76687086077
Vilniaus bankas AB
SWIFT: CBVI LT 2X
Vilnius, Lithuania
Arkivysk. Sigitas
Tamkevičius

DĖMESIO! DĖMESIO!
Neseniai atvykote, ieškote darbo ar būto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda.
DRAUGAS Jūsų skelbimą išspausdins nemokamai.
Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu
4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Lietuvos prezidentas prašo JAV Kongreso paramos „Laisvosios Europos radijui“

Atkelta iš 1 psl.

Ketininis 2004 metais nutraukti „Amerikos balso“ ir „Laisvosios Europos radijo“ transliacijas į Rytų ir Vidurio Europos valstybes, tarp jų ir Lietuvą, JAV administracija motyvuoja pasikeitusiais užsienio politikos tikslais.

Kongresui pateiktame 2004 metų biudžete užsienio radijo transliacijoms numatoma skirti 563,5 mln. dolerių, iš jų 30 mln. dolerių — palydovinei televizijai

arabų kalba steigti bei 3,4 mln. JAV dolerių padidinti transliacijų į Indoneziją, kurioje gyvena daugiausia pasaulio musulmonų, trukmę.

Atsivėlgdama į pasikeitusius tikslus, JAV administracija siūlo nebefinansuoti „Laisvosios Europos radijo“ transliacijų valstybinėmis lėšomis. Bulgariją, Kroatiją, Estiją, Latviją, Lietuvą ir Slovakiją, „Amerikos balso“ transliacijų į Lietuvą, Latviją, Estiją, Bulgariją, Čeki-

ją, Vengriją, Lenkiją, Slovėniją, Slovakiją bei Rumuniją.

Šiemet sausio mėnesį tuometinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir 40 Seimo narių paragino JAV administraciją ir Kongresą nutraukti „Laisvosios Europos radijo“ laidų lietuvių kalba finansavimą.

„Laisvosios Europos radijo“ laidoms lietuvių kalba rengti per metus skiriama apie 1 mln. dolerių.

Parlamentaras įtaria saugumą nutraukus telefono ryšį jo bute

Atkelta iš 1 psl.

tarnybne stotį ir tokiu būdu nutraukė interneto svetainės veiklą. VSD generalinio direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pocius Seime tuomet teigė, jog tokių veiksmų imtasi gavus eksperto išvadą, jog interneto svetainėje buvo platinama terorizmo propaguojanti ir tautinę nesantaiką kurstanti informacija.

Pastaraisiais mėnesiais Rusijos pareigūnai ne sykį Lietu-

vai reikė nepasitenkinimą dėl cėcėnų svetainės aptarnaujančios tarnybinės stoties patalpinių Vilniuje ir reikalavo, kad nepriklausomoms siekiančių cėcėnų svetainės veikla būtų nutraukta.

P. Gražulis leido pastatyti tarnybne stotį savo bute tikėdamasis, jog valstybės saugumo pareigūnai nedrįs veržtis į nelegalią turinio Seimo nario būstą. Jis cėcėnų svetainę internete laiko žiniasklaidos priemo-

ne, kurią galima uždaryti tik teismo sprendimu.

Seimo kanceliarija trečią dieną viešai įspėjo: „Seimo viešbutis ir visos jame įrengtos ryšių ir telekomunikacijų sistemos yra valstybės nuosavybė, kurią Seimo kanceliarija valdo patikėjimo teise, todėl be Seimo kanceliarijos sutikimo jokia tarnybne stotis Seimo viešbutyje neturėtų būti įrengta“.

Tačiau P. Gražulis nemato reikalo prašyti leidimo.

Pasvalio politikas puslėčiui supirko dalį miesto

Atkelta iš 1 psl.

Pasvalio politikai tvirtina, kad V. Lalas už 5,000 litų įsigijo bendrovei priklausiusį sandėlį — ūkinių prekių parduotuvę Stoties gatvėje. Dienraščio teigimu, pastato rinkos vertė siekia 105,000 litų.

102,000 litų kainuojantį alaus barą „Dobilas“ V. Lalas sugebėjo nusipirkti taip pat tik už 5,000 litų. Vos 3,000 litų jam kainavo 201 kvadratinio metro plotą užimantis garažas Stoties gatvėje, kai jų vertė siekia 42,000 litų. V. Lalas nusipirko

ir centrinę miesto turgavietę, kurios kaina laikoma paslaptyste.

„Respublikai“ V. Lalas patvirtino esąs minėtų pastatų savininkas, tačiau aiškino įstatymų nepažeidęs ir įsigijęs juos teisėtai.

Trumpai apie viską

(Naudojantis „Lietuvos ryto“ (LR), „Lietuvos žinių“ (LŽ), „Respublikos“ (R), „Kaimo dienos“ (KD), „Klaipėdos“ (K), „Valstybės žinių“ (VŽ) dienraščio, BNS ir ELTA informacijomis)

* **Kitų metų gegužės 1-ąją, kai Lietuva pradės naują istorijos tarpsnį, rytų siena ir siena su Karaliaučiaus sritimi iš karto taps ir ES siena.** Todėl ir Lietuvos muitinė privalės garantuoti krovinių judėjimą pagal ES taisykles. Jeigu ji nebus tam pasirėmusi, kentes ir Lietuvą, ir ES. Kad taip neatsitiktų, muitinėje politikų „marijones“ ir draugus reikėtų pakeisti profesionaliais vadybininkais, gebančiais išskirti esminius uždavinius, mokančiais bent tris užsienio kalbas ir galinčiais civilizuotai bendradarbiauti su ES kolegomis. Kitu atveju Lietuvos muitininkai mažų mažiausiai taps visos Europos pašaipų objektu. (LR-Elta)

* **Po dvejų metų Kaune turėtų vykti Europos jaunimo lengvosios atletikos čempionatas.** Žinovų teigimu, S. Dariaus ir S. Gireno stadionas atitinka visus tarptautinius reikalavimus, tačiau trūksta dviejų apšilimo aikštelių. Susitikime su miesto valdžia Lietuvos žaliųjų judėjimo atstovai neprieštaravo, kad viena aikštelių būtų įrengta Ažuolyne. Kauno II klinikinei ligoninei — 3 mln. 622,500 litų. Iš viso dešimčiai Kauno poliklinikų ir ligoninių kasa skolinga daugiau nei 11,5 mln. litų. (KD-Elta)

* **Kiekviename Kauno rajone yra žalumos salelė, kuri kada nors gal taps tokia pat mėgstama poilsio vieta kaip Ažuolynas.** Tačiau dvidešimčiai parkų sutvarkyti reikėtų bent 25 mln. litų. Kol kas tai neįgyvendinama, pinigų stinga net didžiausiam miesto parkui dešimčiai priežiūrei. Miesto valdžia žalumos salelėms oficialų parko statusą ir tose vietose negalės atsirasti nei privačių namų, nei ekonominę reikšmę turinčių objektų. (KD-Elta)

* **Už nepilnamečiams parduotą alkoholio butelį parduotuvės vieneriems metams praras teisę prekiauti svaigiaisiais gėrimais.** Tokia griežta tvarka įsigalios kitų metų gegužės 1-ąją, jei Seimas priims naują Alkoholio kontrolės įstatymo redakcijai. (LR-Elta)

* **Net 5 metus merdėjęs didžiausio Baltijos valstybės prekybos centro statybos Kaune projektas pajudėjo iš mirties taško.** „Senųjų“ imonių asociacija paskelbė, kad įsigyja 51 proc. UAB „Baltic Shopping Centers“ akcijų. Ši iki šiol buvusi Vokietijos kapitalo įmonė vykdo Lietuvoje du prekybos centrų statybos projektus, vienas iš jų — didžiulio prekybos centro statybą Kauno pakraštyje, šalia Vilniaus-Klaipėdos

greitkelio. (R-Elta)

* **Išradinėj dirba Šventosios restorano „Paršelio rojus“ savininkas Gintautas Rekašius.** Jis įsigijęs 15 įvairių žinomų žmonių kaukių. Dabar po jo restoraną vaikšto ir lankytojus linksmina net Irako diktatorius Saddam Hussein. Bėda, kad populiariausias kaukes dažnai tenka restauruoti. Jas sugadina įkaušę tautiečiai, kurie graibsto už kaukių, plėšo ausis ar nosį. (LR-Elta)

* **Vasarą žmonės atsiranda galimybė užsidirbti renkant gamtos gėrybes.** Gatvėse prekiaujantys vilniečiai litrą voveraičių parduoda už 12 litų. Už pusę litro žemuogių jie prašo 3 litų. Pardavėjai skundžiasi, kad šiemet miškuose ne daug melnynių, o ir grybų reikia gerai paieškoti. Kalvarijų turgavietėje krepšys baravykų kainuoja 100 litų. (LR-Elta)

* **Įvairūs pareigūnai bei komisijos aiškina, teisėtai ar neteisėtai įsigijo žemes sklypus Šilutės ir Pagėgių žemėtvarkininkės.** STT pareigūnams iškliuvo Šilutės rajono žemėtvarkos skyriaus specialistė Dalia Ona Šimkienė ir iš darbo išėjusi vyresnioji žemėtvarkininkė Ramutė Budginienė bei Pagėgių žemėtvarkos skyriaus vedėja Nijolė Auškalnienė. Joms pareikštas įtarimas dėl piktnaudžiavimo tarnybne padėtimi, siekiant asmeninės naudos ir padarant didelę žalą valstybei. Valdininkės joms nepriklausančiose žemėse sau ir savo giminaičiams „susiprojektavo“ apie 20 sklypų. (K-Elta)

* **Vidaus reikalų ministras Virgilijus Bulovas apkaltino Kauno policijos pareigūnus, kad šie bendradarbiauja su nusikaltėliais.** „Yra informacijos, kad tarp policijos darbuotojų yra dirbančių kitai pusei. Apie kitus miestus tokios informacijos mažiau“, pareiškė ministras. Kauniečiai tvirtina neturį informacijos apie susikompromitavusius pavaldinus. (R-Elta)

* **Neseniai ir Karaliaučiu vykusi oficiali Kauno miesto delegacija nustebo, kad pasienyje ir toliau neteisėtai renkami mokesčiai.** Prie užkardos kauniečius sustabdė pasieniečiai liepė pirma apsilankyti privačioje stovėjimo aikštelėje, ten sumokėti 15 litų ir tik po to, grįžus atgal, pateikti dokumentus. (KD-Elta)

* **Įsirašingai dirba Šventosios restorano „Paršelio rojus“ savininkas Gintautas Rekašius.** Jis įsigijęs 15 įvairių žinomų žmonių kaukių. Dabar po jo restoraną vaikšto ir lankytojus linksmina net Irako diktatorius Saddam Hussein. Bėda, kad populiariausias kaukes dažnai tenka restauruoti. Jas sugadina įkaušę tautiečiai, kurie graibsto už kaukių, plėšo ausis ar nosį. (LR-Elta)

* **Vasarą žmonės atsiranda galimybė užsidirbti renkant gamtos gėrybes.** Gatvėse prekiaujantys vilniečiai litrą voveraičių parduoda už 12 litų. Už pusę litro žemuogių jie prašo 3 litų. Pardavėjai skundžiasi, kad šiemet miškuose ne daug melnynių, o ir grybų reikia gerai paieškoti. Kalvarijų turgavietėje krepšys baravykų kainuoja 100 litų. (LR-Elta)

* **Vasarą žmonės atsiranda galimybė užsidirbti renkant gamtos gėrybes.** Gatvėse prekiaujantys vilniečiai litrą voveraičių parduoda už 12 litų. Už pusę litro žemuogių jie prašo 3 litų. Pardavėjai skundžiasi, kad šiemet miškuose ne daug melnynių, o ir grybų reikia gerai paieškoti. Kalvarijų turgavietėje krepšys baravykų kainuoja 100 litų. (LR-Elta)

* **Vasarą žmonės atsiranda galimybė užsidirbti renkant gamtos gėrybes.** Gatvėse prekiaujantys vilniečiai litrą voveraičių parduoda už 12 litų. Už pusę litro žemuogių jie prašo 3 litų. Pardavėjai skundžiasi, kad šiemet miškuose ne daug melnynių, o ir grybų reikia gerai paieškoti. Kalvarijų turgavietėje krepšys baravykų kainuoja 100 litų. (LR-Elta)

MIRĖ KUN. DR. STEPONAS MATULIS MIC. (1918.02.21—2003.06.18)

Birželio 18 d. Queen's Medical centre, Nottinghamo universiteto ligoninėje, mirė kun. dr. Steponas Matulis, MIC, vienas šviesiausių ir iškiliausių Jungtinės Karalystės ir Europos lietuvių. Jis šiais metais buvo atšventęs garbingą 85-ųjų metų jubiliejų, tačiau buvo darbinas, rengė spaudai savo knygos apie palaimintąjį arkivyskupą Jurgį Matulaitį vertimą į anglų kalbą.

Gimė 1918 m. vasario 21 d., Daujočių kaime, Svedasų valsčiuje, Rokiškio apskrityje (Anykščių raj.), lietuvių ūkininkų šeimoje. Mokėsi Svedasuose ir Užpaliuose, Marijampolės gimnazijoje, kurią baigė 1939 metais. Studijavo Lietuvos Vytauto Didžiojo universitete Kaune techniką, filosofiją ir teologiją, Eichstatt seminarijoje — filosofiją ir teologiją — (Vokietijoje), Romos Angelicum dominikonų universitete — teologiją, suteiktas licencijato (1945) ir daktaro (1946) laipsnis už disertaciją: „Archiepiscopus Georgius Matulaitis-Matulevičius, MIC, Visitor Apostolicus in Lithuania 1925-1927“, Arkivyskupas Jurgis Matulaitis, MIC, apaštalinis vizitorius Lietuvai: 1925-1927“ (išversta į lietuvių k., „Šaltinio“ išleista 2000-aisiais). Tėse daktaro kursą Romos Grigališkajame universitete, Bažnyčios istorijos fakultete, kur gavo licencijato laipsnį (1947) ir parengė antrąją daktaro disertaciją: „Archiepiscopus Georgius Matulaitis-Matulevičius, Renovator Marianorum“ (Palaimintasis Arkivyskupas Jurgis Matulaitis, MIC, marijonų gavintojas, 1909-1927, „Šaltinio“ išleista 1997-aisiais, išversta į anglų kalbą ir ruošiamą anglų kalba „Šaltinio“ išleisti šiais metais).

Nuo 1933 m. bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje. 1953 m. Romoje, Marijonų generaliniame name, paskirtas naujokyno vedėju, Marijonų generalinio namo kolegijos viršininku, 1957 m. paskirtas marijonų dvasios vadovu. 1958 m. išvyko klebonauti į Londono lietuvių parapiją.

1961 m. atkuria Pasaulio lietuvių tautinės minties katalikišką žurnalą „Šaltinis“ ir jį redagavo Londone, vėliau Nottinghamame. Nuo 1970 m. „Šaltinis“ buvo spausdinamas nuosavoje spaustuviėje apytikriai 2,000 egz. tiražu. Buvo skaitomas ne tik Anglijoje ir kituose Europos kraštuose, bet ir Amerikoje, Australijoje, Azijoje. „Šaltinio“ leidykla redagavo ir išleido per 30 knygų ir paskaitų atspaudų.

1965 m. kun. S. Matulis įkūrė jaunimo „Židinį“, lietuvių katalikų centrą Nottinghamame ir jam direktoriavo. „Židinyje“ lietuvačiai mokėsi skaityti ir rašyti, veikė berniukų bendrabutis, įkuriama Vilniaus Aušros vartų Marijos koplyčia, liuanistinis knygynas. „Židinyje“ nuolat lankydavosi įvairūs svečiai, skaitė savo kūrį ir paskaitas Lietuvos dainius poetas Bernardas Brazdionis iš Los Angeles, politologas Aleksas Štromas, vėliau išvykęs profesoriatu į JAV, ir daugelis kitų žymių kūrėjų.

1965-1985 m. vadovavo Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų sielovadai, sekretoriui Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų bendrijoje. Kun. S. Matulis buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos narys, istorikas, paskaitininkas, Europos lietuvių skautų kapelionas.

Ypatingi kun. dr. Stepono Matulio, MIC, nuopelnai Lietuvai yra Lietuvos valstybės testinimo darbas, puoselėjant lietuvių katalikų bendrijoje. Kun. dr. S. Matulio laidotuvas įvyko lietuviškoje Wilford Hill kapinių dalyje iš St. Barnabas katedros Nottinghamame birželio 25 d.

Kun. dr. Stepono Matulio pradėti darbai tęsiami. Londono lietuvių klebonas kun. Petras Tverijonas sutiko tarnauti ir Nottinghamo lietuvių, kas antra savaitė atvykdamas į „Židinį“.

Dr. Darius Furmonavičius

Būkime pažįstami!

Neseniai atvažiavusiems, norintiems skaityti DRAUGĄ, siųsime jį 1 mėn. nemokamai. Praneškite savo pavardę, vardą, adresą ir telefono numerį raštu (DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629) arba telefonu 773-585-9500. Būkime pažįstami! (JAV)

vardas, pavardė

adresas

miestas, valstija, zip

telefono numeris

NEKILNOJAMASIS TURTAS

Century 21 Pro-Team
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail: d.i.mayer@worldnet.att.net

DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĘ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybų įkainavimas veltui.

GREIT PARDUODA

Landmark properties
Bus.: 773-229-8761
Res.: 708-425-7160
Mobil: 773-590-0205
Pager: 630-314-4330

RIMAS STANKUS

• Čikagoje ar priemiesčiuose
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybų įkainavimas veltui
• Tarpininkaujame gaunant paskolą
• Pensininkams nuolaida

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

DRAUGAS, 2003 m. liepos 18 d., penktadienis

7

Skaudžios netekties ir liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame ilgametį Lietuvos Respublikos nepaprastąjį ir įgaliotąjį ambasadorių Jungtinėje Tautose bei Lietuvos Respublikos generalinį konsulą Niujorke ANICETĄ SIMUTĮ ir jo artimuosius dėl ŽMONOS mirties

LB Užsienio reikalų ministerijos darbuotojai

LIETUVIŲ FONDAS / LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

14911 127th Street • Lemont, IL 60439 • (630) 257-1818
Fax: (630) 257-1847

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas; pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo; asm. = asmuo; suma po pavardės = įnašų iš viso.

2003 m. gegužės mėn.

3 x \$20

Baltutis Aleksas atm. įn.: Baltutienė Danutė, \$570; Žygas Adolfas atm. įn.: Baltutienė Danutė \$120; Žygas Juozas ir Apolonia atm. įn.: Baltutienė Danutė, \$1,255.

1 x \$25

Čizauskas Elena, \$220.

5 x \$50

Antanaitienė Kazimiera atm. įn.: Ostis Algirdas ir Regina, \$1,770; Jeneckienė Elena, \$880; Krasauskienė Marija atm. įn.: Baltimorės lietuvių Dainos choras, \$55; Vaškys Stasys atm.: Vaškienė Sofija, \$950; Vitkaus Eduardo Stipendijų fondas: Staniulis Aras ir Rūta, \$705.

6 x \$100

Baltutis Vytautas atm.: Baltutis Ona, \$3,600; Kaunas dr. Roman ir Gražina, \$1,500; Kazlauskas Kazys ir Teresė, \$300; Pračkaila Mindaugas, \$800; Simonaitis Petras Mindaugas: įm. senelis Gražys Jokūbas, \$100; Skladaitis Vincas, \$1,700.

1 x \$200

Degutis Zigmars ir Elvira, \$500.

1 x \$250

Puškoriene Marytė, \$1,750.

1 x \$300

Variakojis dr. Daina, \$1,325.

1 x \$500

Ambrozaitis Ramunė, \$2,200.

1 x \$1,000

X, \$17,500.

1 x \$230,000

Sarauskas Alphonse J. testamentinis palikimas \$2,483,561.54.

Iš viso \$233,185.00

2003 m. birželio mėn.

1 x \$30

Klosis Walter, \$1,230.

2 x \$50

Daugvila Jurgis ir Alė, \$300; Kishkunas Eva atm. įn.: Coffman Myrle ir Stella, \$50.

3 x \$100

Budrys dr. Milda, \$1,700; Liepinaitis Algis ir Lydia, \$100; Sealey prof. Raphael, \$3,500.

1 x \$130

Staškus T. Vytautas atm. įn.: Siemaška Liutaveras ir Danutė \$50, Gillespie Douglas ir Beth, \$30, Karnius Albinas ir Angelė \$25, Treininė Genovaitė \$25, \$130.

1 x \$200

Freire Michael F. ir Lynette J.: įm. „matching funds“ Altria Group, Inc., \$300.

1 x \$212,000

Ručys Juozas testamentinis palikimas, \$712,000.

Iš viso \$212,760.000

Lietuvių fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 2003.VI.30 d. 14,427,200 dol.

Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą 10,439,713 dol.

Palikimais gauta 8,940,366 dol.

Padarykime testamentus ir bent dalį turto palikime

Lietuvių fondui; LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, Fed. ID #36-6118312. Visi remkime Lietuvių

fondą, nes Lietuvių fondas remia lietuviybę.

STATE FARM INSURANCE

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. 708-424-8654/773-581-8654

PASLAUGOS

A & S 24 HRS. 7 DAYS

773-531-1833

312-371-1837

FREE ESTIMATE

Apšildymo ir šaldymo sistemų visapusiškas aptarnavimas ir

instaliacija

Vandens šildytuvai

Kaminai

Gariniai boileriai

Centrinė šaldymo sistema

SIŪLO DARBA

South Chicago Area Tankwash is

looking for a full time tank cleaner.

No experience necessary. Must be able

to speak English. Starting pay \$9 per

hour with 100% paid health insurance

Call Cathie at 877-326-8726.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šakiečių gegužinė vyks liepos 20 d., sekmadienį, 12 val., Šaulių namuose 2417 W 43 Str., Čikagoje.

Vasaros džiaugsmo išvyka senų šlamantių ažuolų pavyse rengiama š. m. liepos 20-tą dieną Ateitininkų namuose, 409 Archer Ave. Pasaulio lietuvių sodybos kaimynystėje. Bus pateikti šilti pietūs, veiks baras, muzikuos Stasė Jagminienė, – bus tikra dvasinė atgaiva, atvykite! Atvykstantieji yra prašomi atsinešti ir dovanėlių laimės šulinėliui ir jas įteikti pareigūnei prieš programos pradžią. Oficiali pradžia 12 v.d. Išvyka rengia ir visus kviečia Lietuvių tautinės sąjungos skyrius.

Ziono Lietuvių evangelikų liuteronų ir „Teviškės“ Lietuvių evangelikų liuteronų parapijos organizuoja 3–12 m. amžiaus vaikams „Biblijos vasaros stovyklą“, kuri vyks liepos 21–25 d. Ziono parapijos patalpose. Registruotis iki liepos 18 d. Telefonas: 708-422-1433; adresas: 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453; e-paštas: zionlutheran@aol.com

Praleiskime vakarą po žvaigždėtų dangumi, klausydamiesi geros muzikos. Visi kviečiami į koncertą trečiadienį, liepos 23 d., 7:00 val. vak., Marquette Parke, prie Dariaus ir Gireno paminklo (67-ta ir California).

Jaunimo centre (5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL)

vel organizuojamas šokių vakaras „Kam jau 30 ir vyresniams“. Vakaras vyks liepos 26 d. 8.30 v.v. Gros Artūras Blažukas, kuris kviečia muzikos glėbyje gerai praleisti vakarą. Apsilankykite, nepasigailekite!

Čikagos Vėnuelos Lietuvių draugijos gegužinė ruošiamą sekmadienį, liepos 27 d., 12 val., Šaulių namuose 2417 W 43 Str., Čikagoje.

Lietuviškai kalbantiems vaikams Ziono Lietuvių liuteronų parapijos patalpose, Oak Lawn, organizuojamas vaikų darželis (day-care). Vaikų amžius – 3–5 metai. Užsimeimai vyks penkias dienas per savaitę nuo 8:30 val. ryto iki 4:30 val. po pietų, – leisime mamoms dirbti! Jei susirink pakankamai vaikų (bent 12), darželis pradės veikti 2003 m. rugsėjo 2 d. Del vaikų registravimo kreiptis tel.: 708-422-1433 iki rugpjūčio 26 d.

Rugpjūčio 17–24 d. Dainavoje vyks Lietuvių studijų savaitė, kurią kasmet rengia Lietuvių fronto bičiuliai. Pirmosios dvi dienos skiriamos įvairiems posėdžiams, „I laisvę“ fondo metiniam susirinkimui ir pan. Nuo trečiadienio prasidės įdomios ir aktualios paskaitos bei pranešimai. Visą savaitę programa „Draugo“ bus paskelbta vėliau. Norintieji dalyvauti prašomi registruotis iš anksto. Kreiptis į Joną Urboną adresu: 1418 W. Elmwood Ave., Clawson, MI 48017. tel. 248-435-0209.

Beieškini Lietuvoje įsiviję grįžta į savo gyvenamus kraštus. Įspūdžių užrašo visiems metams. Rytąjus laidoje skaitykite Silvijos Krumplienės „Pauzės žurnale“. Reikėtų parašyti pakartok! Silvijos Krumplienės nuotraukos: Maironio lietuvištosios mokyklos Lemonto, IL, direktore Audrone Elvikienė Vilniuje.

Kazimiera Požarniukienė šią vasarą kaip savanorė tvarko „Draugo“ knygyną. Ačiū.

Marytė Vizgirdienė (Putnam, IL), Kristina Bieloglovis (Čikaga) Bronius Juodelis (Draugo fondo tarybos pirm.), A. Baublienė (Čikaga) ir Rima Bankus (Hickory Hills) „Draugo“ loterijai padovanojo vertingų laimikčių. Ačiū. Loterija yra neatskiriama „Draugo“ gegužinės dalis. Ši vasaros šventė šiemet rengiama rugpjūčio 10 d. t. marijonų sodelyje. Laukiame daugiau laimikčių.

KELIONĖ Į KARMELITŲ ŠVENTOVĘ

Rugpjūčio 16 dieną, šeštadienį, ALRK Moterų sąjungos 3 kuopa rengia kelionę į Karmelitų šventovę (Carmelite Shrine) Munster, Indianoje.

Šios kelionės tikslas yra pagerbti Švč. M. Marijos ir Dangų Ėmimą, prašant jos ypatingos pagalbos mums patiems bei atslūgimo šių laikų neramumų ir negerovių.

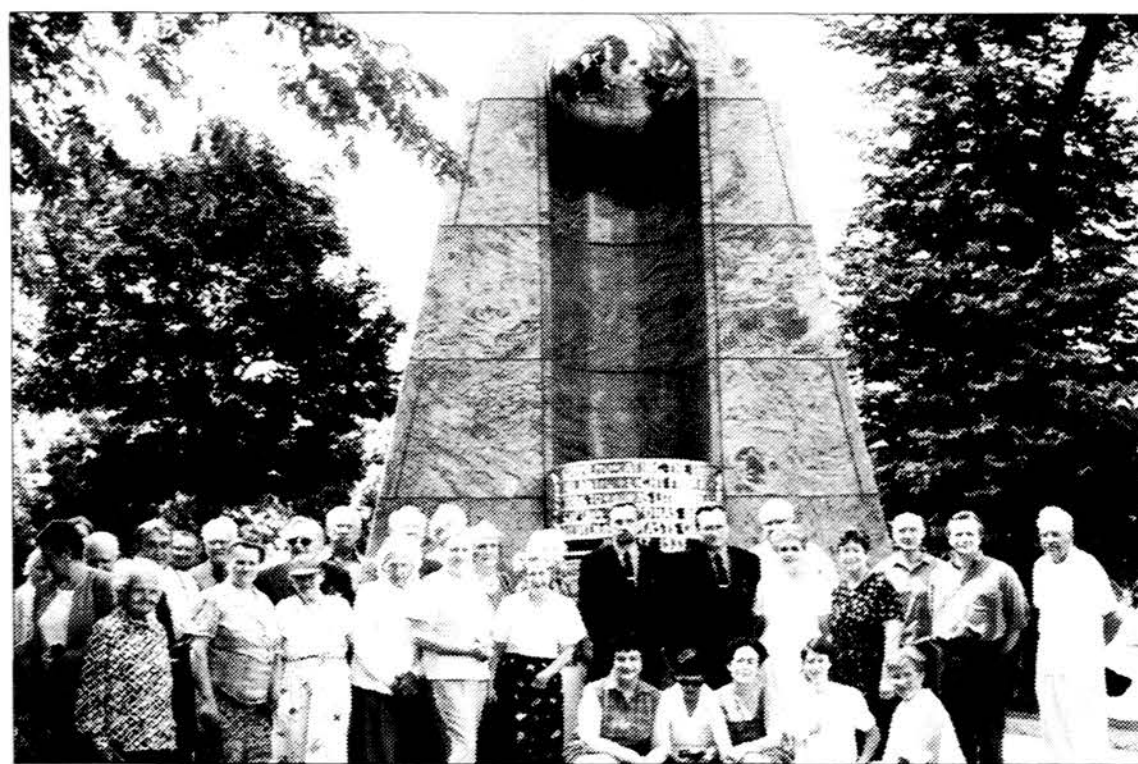
Kviečiame visus susidomėjusius prisijungti prie mūsų ir pasinaudoti šia išvyka, kadangi šventovė yra graži, joje yra Aušros Vartų Marijos koplyčia, sode – Rūpintojėlis ir kitos įdomybės.

Šv. Mišios bus aukojamos mūsų intencija. Sukalbėsime rožančių. Išvažiuojame 8 v. ryto iš Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios Marquette Parke ir grįžtame 5 v. po pietų. Autobusas sustos taip pat prie Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios, Brighton Parke, prie S. California Ave. ir 44 gatvės. Autobusas – su patogumais.

Vietas prašom užsisakyti iš anksto ir atsilipti iki rugpjūčio 10 dienos. Daugiau informacijos tel.: 773-582-7452 Angela Leščinskienė (vakarais); 773-737-7780 Regina Vaitkunienė.

Weideno stovyklos mokinių ir mokytojų susitikimą „Saulėlydžio rasa“ planuojama surengti Darbo dienos savaitgalį (rugsėjo 30–rugsėjo 1 d.) Čikagoje. Apie dalyvavimą prašome pranešti Silvijai Baziliauskaitėi–Aleksinienei. Tel. 708-246-3277. Laišku: Silvija Aleksunaitė, 8 Hawthorne Square, Indian Head Park, IL 60525-4435. E-laišku: Silvija@ATT.net

Liepos 26 d. 8 val. vakaro PLC banketinėje salėje vyks labdaringas vakaras naujo sporto komplekso statybai paremti. Programoje numatomi pramoginiai šokių šokėjų pasirodymai, linksmi konkursai ir malonūs siurprizai. Vakaro vedėja – Virginija Dargis. Labdaringas vakaras mokėstis 35 dol. Visos lėšos, gautos šio renginio metu, bus skiriamos naujojo sporto komplekso statybai. Del komandų registravimo ir vietų rezervavimo maloniai kviečiame kreiptis tel.: 708-243-7547, 708-935-3136 arba 630-853-5345.

Liepos 12 d. prie Dariaus ir Gireno paminklo Marquette Parke lakunai V. Ramonas ir G. Staniulis, kartojantys transatlantinį skrydį, padėjo gelį. Rimanto Gurausko nuotraukos: ceremonijos dalyviai nusifotografavo su drausiais lakunais prisiminimui.

MAŽLIETUVIAI VEIKIA SKATINAMI TĖVIŠKĖS PRISIMINIMŲ

Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos nariai, susirinkę š. m. gegužės 24 d. ev. liut. Ziono parapijos patalpose Oak Lawn, Illinois, aptarė draugijos einamuosius reikalus.

Draugijos pirmininkas Vilijus Trumpjonas atidarė susirinkimą ir pasveikino draugijos narius bei jos svečius, pristatydami kartu ir darbotvarkę, kuri vėliau buvo vienbalsiai priimta. Draugijos sekretorius Jurgis Lampsatis perskaitė paskutinio susirinkimo protokolą, kuris buvo taip pat vienbalsiai ir be pakeitimų patvirtintas.

Po to Vilijus Trumpjonas pasakojo apie sėkmingai Čikagoje paminėtą Klaipėdos krašto prie Didžiosios Lietuvos prisijungimo 80-ąją sukaktį, apie šio jubiliejaus progą išsivijus lietuvių dienraščio „Draugas“ vyriausiosios redaktorės Danutės Bindokienės tarta žodi, apie jai paskirtą honorarą, kurį ji paskyrė Karaliaučiaus krašto lietuvių besireikalingas. Minėjimo programos pavairinimui pasitarė kanklių ansamblis „Gabijs“. Vilijus Trumpjonas draugijos vardu dėkojo visiems nariams, prisidėjusiems savo darbu ir aukomis prie šios sukaikties paminėjimo. „Draugijai“, – sakė jis, – prisidėjo su 100 dolerių auka prie „Draugo“ metinio koncerto, išspirdama visą koncerto programos puslapį.

Draugijos suruoštas tradicinis šiuipyns praėjęs taip pat sėkmingai, be jokių nusi-skundimų. Šiuipinio meninę dalį pravedė Darius Polikaitis su savo ansambliu, klausytojams palikęs nepaprastai gerą įspūdį. Pirmininkas Vilijus Trumpjonas atitinkamai padėkojo ir šiuipinio paruošėjoms bei šio pobūvio pravedėjoms.

Pavasarinis vėjus dėl Karaliaučiaus krašto lietuvių bei del lietuvių veiklos paremimo Lietuvoje vyko sėkmingai. Po to gauta nemažai prašymų, iš kurių bus galima patenkinti tik dalį.

Draugijos sekretorius Jurgis Lampsatis pristatė Vydūno draugijos Vilniuje išleis-

tą kompaktinį diską „Dainos iš Vydūno rinkinio“, įdainuotą solistės Aušros Liutkutės, kuri vykusiai, jo nuomone, savo lyrinio sopranu išreiškianti Vydūno dainų dvasią. Jurgis Lampsatis išleide mintį išleisti ir kitą diską su Vydūno harmonizuotomis dainomis, atliekant moterų ansambliui, lydimam arfos. Draugijos nariai pritarė šiam Jurgio Lampsatis pasiūlymui. Galutinį sprendimą turėtų priimti draugijos valdyba.

Aptarus einamuosius draugijos reikalus, į susirinkimą atvyko ir Vilniaus universiteto prof. dr. Domas Kaunas, Mažosios Lietuvos lietuvių fondo Vydūno premijos laureatas, lietuvių knygnešius, lydimas dr. Jurgio Anyso. Dr. Domas Kaunas kalbėjo gana plačiai apie Mažosios Lietuvos kultūrinį paveldą, kuris apėmia ne tik dvasinius, kaip literatūrą, muziką ir politiką, bet ir medžiaginius dalykus, kaip kapinių kryžius, krikštus, paminklus su įrašais, fotografijomis, dokumentais ir iškase-nomis. Jis išleide Rambyno kalną, kaip kovos už išlikimą simbolį. Daug šio paveldo esą jau sukaupia ne tik Lietuvos, bet ir užsienio muziejuose, tik esą reikalinga dabar šią medžiagą surasti ir atitinkamai sutvarkyti. Domas Kaunas, kaip jau žinoma, šiame kultūros paveldo išlaikymo reikale yra atlikęs neįkainojamą darbą. Jo nuomone, dar daug turėtų būti padaryta, de ja, del Mažosios Lietuvos valdžiai mažai iki šiol ką darė.

Kiek iš dr. Domo Kauno pasakojimų teko sužinoti, Antrojo pasaulinio karo pabaigoje buvo planingai evakuota daug svarbių archyvų į Vokietijos gilumą, su neįkainojamos vertės dokumentais, net ir apie „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų ir vokiečių ordino įtemptus santykius, apie Reformacijos pergalę, prūsų ir lietuvių raštijos kūrėjų veiklą hercogo Albrecht laikais“. „Niekur kitur, kaip Berlyne, – sako Domas Kaunas, nerasime ypač kruopščiai

sudaryto Karaliaučiaus spaustuvininkų bylų fondo. Jame yra ir pirmosios prūsų bei lietuviškos knygos, spaustuvininko Hans Weinreich rankraščiai“. Viena Karaliaučiaus universiteto archyvo dalis atiteko Lenkijai, kuri laikoma Olštyno (Allenstein) valstybine archyve.

Iš dr. Domo Kauno teko sužinoti, kas gal kai kuriems draugijos nariams ypač svarbu žinoti, evangelikų bažnyčios centriniame archyve Berlyne išsaugotos tradicinės bažnytinės metrikacijos kronikos ir kunigų sąrašai (Ragainės bažnyčios 1569–1881 m. vokiečių ir lietuvių kunigų sąrašas). Vokiečių genealogijos centre Leipzige esą laikomos Katyčių, Kintų, Klaipėdos (Šv. Jono bažnyčios 1614–1874), reformatų bažnyčios (1675–1919), Kretin-galės, Plaukių (1709–1875), Priekulės 1724–1725 m. pajamų ir išlaidų užrašai ir 1908-1940 m. kronika, Rus-nės, Vanagų tik 1903–1935 m. kronika, Verdainės ir Viešvilės (1757–1835) kronika.

Evangelikų bažnyčios centriniame archyve Berlyne taip pat yra Juodkrantės, Klaipėdos (1772–1944), Plaukių (1924–1944), Priekulės (1732–1892) ir Viešvilės (1781–1876) bažnyčių metrikų knygos. „Tai vargiai įkainojamos vertės istorijos paveldas, svarbus tiek Lietuvos Respublikos evangelikų liuteronų bažnyčiai, tiek ir moks-lui“ – sako dr. Domas Kaunas. „Šiuo paveldu suinteresuotoji pusė turėtų pradėti derybas, ieškant sprendimo“.

Jis siūlo, „kol išsprendę derybų klausimus, vertėtų moderniu skaitmeniniu būdu mikrokopijuoti vertingiausias pietinės Mažosios Lietuvos dalies, pirmiausia Karaliaučiaus bažnyčių, metrikas. Šiai uždučiai atlikti būtina svari Lietuvos vyriausybės politinė ir materialinė parama. Ji tikrai su kaupu atsipirkų“, – sako Domas Kaunas, Mažosios Lietuvos fondo Vydūno premijos laureatas.

VISI KVIEČIAMI Į DARIAUS IR GIRENO SKRYDŽIO MINĖJIMĄ

Čikagos visuomenė transatlantinio skrydžio 70-metį minės ateinantį sekmadienį, liepos 20 d. Visi kviečiami atvykti į iškilmingas Mišias 10:30 val. r. Švč. Mergeles Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Po to prie Dariaus ir Gireno paminklo bus padėtos vainikas. Toliau šventė persikels į parapijos salę.

Iškilmese dalyvaus ir kalbės naujasis Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius, eisenoje dalyvaus šauliai, ramentonai, Don Varno bei Dariaus ir Gireno postū nariai su vėliavomis.

Informacija tel.: 773-436-7679; 630-852-6406.

Po dr. Domo Kauno ilgos ir įdomios paskaitos ir po jo atsakymo į kai kuriuos klausimus vyko vakariene. Po vakarienos svečias supažindino susirinkimo dalyvius su jo paruošta ir atsivežta knygų parodele ir ant plakatų gražiai išdėstytomis iš Šilutės muziejaus parinktomis nuotraukomis.

Valteris Bendikas

IEŠKO

Bendrakai iš „Aušros“ gimnazijos Kaune pasigenda Jono Simokaicio, gyvenusio 123 California Ave. N 102 Santa Monica ir nebeatsiliepiantio į laiškus šiuo adresu. Prašome atsilipti ar žinančius pranešti Aleksandrui Loginovui: Studentų 32-3, Kaunas, 3009 ar tel. 438456 bei e-mail ptc@org.ktu.lt

Albinas Kubilius, Gedimino 15-8, Kaune, ieško savo pusseserės Elenos Felicio-Thurman, kuri anksčiau gyveno Pomosa, CA. Žinantys apie ją prašomi pranešti.

Mindaugas Buskus, gyvenantis Lietuvoje, Raseinių raj. Girkalnio miestelyje, Žemaičių g. 4b, ieško pusbrolio Antano Buskaus vaikų Romano, Alvydo, Algimanto, Vaclovo, Birutės, Genės.

Esu tremtinių sūnus, III kuro studentas Lietuvos teisės universitete. Gal atsirastų geradaris, galintis mane paremti. Bučiau dėkingas. Darius Rutkus.

AB Vilniaus bankas (SWIFT CBVIRT 2X) sask. Nr. 777-07048476.

Tai - Jūsų laikraštis DRAUGAS

SKELBIMAI

Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas kiekvieną sekmadienį 7 val. r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632. (sk.)

Šokiai

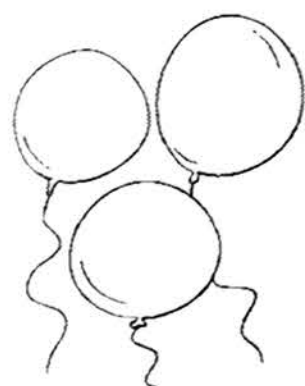
Žaidimai

Puiki muzika

Garuojantys valgiai

Jodinėjimas arkliukais

Balionių dalybos

Kviečiame į „DRAUGO“ gegužinę, kuri įvyks RUGPJŪČIO 10 d., SEKMADIENI, tėvų marijonų sodelyje.

11 v.r. šv. Mišios,

po jų – pietūs ir pramogos.

Jei galite, praturtinkite mūsų laimėjimų skrynį,

– atsilyginsime gera nuotaika.

Garsūs laimėjimų traukimas

Sveikatos patikrinimas

Piešinių konkursas vaikams

Knygų pardavimas ir malonūs

susitikimai su draugais ir pažįstamais.